

Proces sastavljanja i objavljivanja financijskih izvještaja kod malih poduzetnika

Goleš, Ivan

Master's thesis / Diplomski rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:498098>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-20**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**PROCES SASTAVLJANJA I OBJAVLJIVANJA
FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA KOD MALIH
PODUZETNIKA**

Mentor:

prof. dr. sc. Ramljak Branka

Student:

Ivan Goleš (5130484)

Split, listopad, 2015.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
1.1. DEFINIRANJE PROBLEMA ISTRAŽIVANJA.....	3
1.2. CILJ ISTRAŽIVANJA	3
1.3. METODE ISTRAŽIVANJA	3
1.4. STRUKTURA RADA	4
2. POJAM I OBILJEŽJA MALIH PODUZETNIKA I NJIHOV ZNAČAJ U GOSPODARSKOM RAZVOJU.....	5
2.1. POJAM MALOG PODUZETNIŠTVA	5
2.2. MALO PODUZETNIŠTVO U RH.....	7
2.3. ZNAČAJ SEKTORA MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA U HRVATSKOM GOSPODARSTVU	10
3. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI MALIH PODUZETNIKA... 15	
3.1. OPĆENITO O IZVJEŠTAVANJU U RH.....	15
3.2. HRVATSKI STANDARDI FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA	16
3.3. JAVNA OBJAVA	17
3.4. SASTAVLJANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	18
3.4.1. Izvještaj o finacijskom položaju (bilanca)	18
3.4.2. Račun dobiti i gubitka	19
3.4.3. Bilješke uz finacijske izvještaje	20
3.4.4. Odluka o utvrđivanju godišnjih izvještaja i Odluka o prijedlogu podjele dobiti ili pokrića gubitka.....	21
3. 5. CILJ I KORISNICI FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	21
4. SASTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRAKTIČNOM PRIMJERU.....	23
4.1. O PODUZEĆU	23
4.2. OBVEZE PODUZEĆA	24
4.3. TIJEK AKTIVNOSTI PRI IZRADI FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	29
4.4. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI PODUZEĆA TAHO-ST D.O.O.....	30
4.4.1. Bilanca poduzeća TAHO-ST d.o.o.	30
4.4.2. Račun dobiti i gubitka poduzeća TAHO-ST d.o.o.....	37
4.4.3. Bilješke poduzeća TAHO-ST d.o.o.	42
4.4.4. Dodatni podaci	44
4.4.5. Odluka o utvrđivanju godišnjeg finacijskog izvještaja	49
4.4.6. Odluka o raspodjeli dobiti.....	50
5. ZAKLJUČAK.....	51

LITERATURA:	52
POPIS TABLICA	54
POPIS GRAFOVA	54
POPIS SLIKA	55
SAŽETAK	56
SUMMARY	56

1. UVOD

1.1. Definiranje problema istraživanja

Mala poduzeća se razlikuju od srednjih i velikih poduzeća po nekoliko kriterija kao što su veličina ili obujam poslovanja, broj zaposlenika te prihod od poslovne aktivnosti. Veličina poduzeća, odnosno, klasifikacija na malo, srednje ili veliko provodi se sukladno Zakonu o računovodstvu koje je ujedno i nadležno za sve aktivnosti u vezi prikupljanja, sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja te će biti „nit vodilja“ pri izradi ovoga završnog rada.

S obzirom da tema rada glasi „Proces sastavljanja i objavljivanja financijskih izvještaja kod malih poduzetnika“ postavlja se osnovni problem istraživanja, a to je istražiti praksu financijskog izvještavanja malih poduzeća u Republici Hrvatskoj na temelju praktičnog primjera malog poduzeća TAHO-ST d.o.o.

1.2. Cilj istraživanja

U teorijskom dijelu rada cilj je definirati pojam malog poduzetništva, njegove prednosti i nedostatke te pretpostavke nužne za njegov rast i razvoj. Jednako tako objasniti što to za Hrvatsku predstavlja malo poduzetništvo te se osvrnuti na njegov značaj u nacionalnom gospodarstvu. Također je potrebno navesti temeljne financijske izvještaje koje sastavljaju i prezentiraju mali poduzetnici.

U empirijskom dijelu rada cilj je navesti aktivnosti izrade i objave financijskih izvještaja poduzeća TAHO-ST d.o.o. te donijeti zaključnu ocjenu njegovog poslovanja.

1.3. Metode istraživanja

Prilikom izrade rada koristiti će se sljedeće metode: metoda analize, komparacije, deskripcije, intervjua i metode za analizu financijskih izvještaja za praktični dio rada. Metoda analize zadužena je za pojednostavljenje složenih pojmova ili zaključaka. Komparacija služi za usporedbu sličnosti između dva promatrana objekta. Deskripcija opisuje izgled predmeta ili

tijek događanja te se najviše koristi u početnoj fazi istraživanja. Intervju je nezaobilazna metoda pri izradi znanstvenog rada, a služi kako bi se dobili interni podaci poduzeća.

1.4. Struktura rada

Rad se sastoji od 6 poglavlja, a to su: uvod, pojam i obilježja malih poduzetnika i njihov značaj u gospodarskom razvoju, temeljni financijski izvještaji malih poduzetnika, sastavljanje i objavljivanje financijskih izvještaja na praktičnom primjeru, zaključak te literatura.

2. POJAM I OBILJEŽJA MALIH PODUZETNIKA I NJIHOV ZNAČAJ U GOSPODARSKOM RAZVOJU

2.1. Pojam malog poduzetništva

U literaturi se pod pojmom malo poduzetništvo gotovo uvijek nailazi na mala i srednja poduzeća koja se razlikuju po vrsti djelatnosti, broju zaposlenih, visini prihoda koju ostvaruju, veličini angažiranoga kapitala u svom poslovanju itd. Jedno od temeljnih pitanja, u kontekstu računovodstva i financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća, jest kriterij klasifikacije. Iz klasifikacije proizlaze ostvarivanja određenih prava, ali i izvršavanje određenih obveza. Pod ostvarivanje određenih prava podrazumijevaju se beneficije i pogodnosti vezane uz financiranje poslovanja, dok je izvršavanje obveza najčešće vezano uz obvezu financijskog izvještavanja, obvezu revizije i sl.

Veličina poduzeća u RH definirana je prije svega u Zakonu o računovodstvu (u nastavku ZOR), kojim se definiraju obveze pojedinih poduzeća, u smislu financijskog izvještavanja. U obzir se uzimaju tri kriterija: veličina aktive, vrijednost prihoda i broj zaposlenih od kojih treba zadovoljiti dva kriterija da bi se ušlo u određenu veličinu poduzeća.¹

Tablica 1: Klasifikacija veličine poduzeća prema ZOR-u

Kriterij razvrstavanja	Mikro poduzetnici	Mali poduzetnici	Srednji poduzetnici	Veliki poduzetnici
Ukupna aktiva	2.600.000,00	30.000.000,00	150.000.000,00	150.000.000,00
Prihod	5.200.000,00	60.000.000,00	300.000.000,00	300.000.000,00
Prosječan broj radnika tijekom godine	10	50	250	250

Izvor: Izrada studenta prema: Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br.78. čl. 5.

Iz tablice 1 je vidljivo da su mikro poduzetnici oni koji ne prelaze granične pokazatelje u dva od tri zadana kriterija. Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične

¹ Ramljak, B., Žager, K., (2013): Stanje i razvoj financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća u RH i EU, RiF, Zagreb, Stručni članak UDK 657.2, str. 23-24.

pokazatelje u dva od tri zadana kriterija. Srednji poduzetnici su oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od tri zadana kriterija. Veliki poduzetnici prelaze granične pokazatelje u najmanje dva od tri kriterija za srednje poduzetnike.²

Bitno je napomenuti da ovaj zakon stupa na snagu 1. siječnja 2016. godine čime prestaje važiti dosadašnji ZOR, NN br. 109 donešen 2007. godine. Novi ZOR posljedica je usklađivanja i prilagodbe Hrvatske regulative s EU pravilima.

Malo poduzetništvo se očituje kao glavni pokretač inovacija, zapošljavanja, prilagodljivosti i konkurentnosti, kao i socijalne i lokalne integracije u Europi. Poduzetništvo omogućava realizaciju inovativnih ideja u nova, najčešće mala uspješna poduzeća - doprinoseći oslobađanju potencijala europskih građana te omogućavanju njihovog zaposlenja i njima povoljnijeg društvenog statusa. Razvoj malih i srednje velikih poduzeća (u nastavku MSP) su sve više predmet istraživanja, pri čemu se dolazi do spoznaje da brzina razvoja i veličina poduzeća MSP je mnogo brža u odnosu na velika poduzeća (LSE). Razlozi bržeg rasta MSP navode se u nastavku:

- mala poduzeća mogu rasti brže od velikih jer, ulaze na tržišta s ograničenom učinkovitošću, koja se s odmakom vremena povećava,
- mala su poduzeća prilagodljivija od velikih te zahvaljujući toj sposobnosti mogu nadoknaditi ekonomiju razmjera, koja je omiljena kod velikih poduzeća,
- velika poduzeća veoma često pate od upravljačkih diseconomija razmjera povezanih s rastom troškova upravljanja i njihovom ograničenom racionalizacijom,
- aktivna poduzetnička politika jedan je od temeljnih mehanizama koji može dodatno potaknuti razvoj MSP.³

Suvremene tendencije sve više prate spoznaje o nužnosti razvitka malog poduzetništva, kao jednog od temeljnih nosača razvitka nacionalnih gospodarstava razvijenih zemalja, ali i zemalja u tranziciji. Također je izražen trend da i u sklopu velikih korporacija (proizvodnih, uslužnih, trgovačkih) dolazi do formiranja malih i srednjih poduzetničkih jedinica, a time i djelotvorne

² Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78. čl. 5

³ Buble, M., Kružić, D., (2006): Poduzetništvo, Rrif, Zagreb, str. 153-154.

poslovno-organizacijske strukture koja bitno utječe na učinkovitost unutarnjega ustroja te na (re)strukturiranje nacionalnog gospodarstva općenito.

Konkretni primjeri iz prakse potvrđuju da zemlje koje su uspjele razviti jak MSP, i preko njih ostvarile prostore za poduzetničke inicijative, imaju najbrži gospodarski rast.⁴

Kao prednosti malih poduzetnika mogu se navesti sljedeće:

- neovisnost,
- tržišna prilagodljivost,
- mogućnost ostvarenja financijskog uspjeha,
- sigurnost posla,
- obiteljsko zapošljavanje,
- izazov.

Pored navedenih prednosti, mali poduzetnici imaju i svojih nedostataka, kao što su:

- porast odgovornosti,
- mogućnost propasti,
- podložnost fluktuacijama na tržištu,
- ovisnost o konkurenciji,
- financijska slabost,
- nedostatak znanja i stručnosti kada poduzeće naraste izvan očekivanih okvira.⁵

2.2. Malo poduzetništvo u RH

Razvoj hrvatskog malog poduzetništva koje je prepoznato kao lokomotiva ne samo ekonomskog već i općeg društvenog-socijalnog razvitka, ostvaren je u iznimno otežanim uvjetima. Rat, ratna razaranja i njegove goleme posljedice uz radikalno sužavanje tržišta (nekoć domaće) prouzročili su značajno povećanje složenosti procesa tranzicije i njegovo otežavanje i usporavanje u realizaciji. Pretvorba poduzeća i njihova daljnja privatizacija koja nije bila na transparentnom nivou, koje su prouzročile brojne likvidacije i stečajeve, potpomogla je

⁴ Kuvačić, N., et al. (2002): Poduzetnička biblija, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 94.

⁵ Rajsman, M., Petričević, N., Marjanović, V., (2013): Razvoj malog gospodarstva u RH, Ekonomski vjesnik, BR.1/2013. str. 253.

deindustrijalizaciju gospodarstva i redukciju brojnih radnih mjesta. S obzirom na navedene okolnosti, poduzetništvo je predstavljalo jedan od odgovora na izmijenjene okolnosti, sa značajnim doprinosom promjeni ekonomske strukture gospodarstva, podržavanju promjena na gospodarskoj sceni i ubrzanju procesa tranzicije.⁶

Kao što je prethodno spomenuta važnost doprinosa MSP ukupnom gospodarstvu razvijenih zemalja, potrebno je najprije shvatiti određene preduvjete bržeg razvoja poduzetništva, kako bi Hrvatska dostigla razvijene zemlje. Osnovne pretpostavke za brži razvoj poduzetništva u Republici Hrvatskoj su pravne, financijske, obrazovne, znanstvene, savjetodavne, servisne i ostale pretpostavke. **Pravne pretpostavke** su zakonski propisi kojima se uređuje registracija, osnivanje, likvidacija, stečaj, a isto tako i potrebe financiranja, financijskog izvještavanja i revizije MSP. Kako bi poboljšali proces registracije MSP, misleći na smanjivanje administrativne dokumentacije i samog vremena, potrebno je provesti prijavu poslovnih subjekata kroz projekte e-Hrvatska, HITRO.HR i e-obrt. Smisao ovih projekata je dobiti sve informacije na jednom mjestu te tako uštediti na vremenu i samoj proceduri. **Financijske pretpostavke** su nezaobilazne za razvoj poduzetništva jer bez kapitala nema ni pothvata. Upravo zbog toga su potrebne financijske institucije koje će pomoći malim poduzećima u pogledu financiranja. Sukladno tome, Hrvatska je osnovala Hrvatsku banku za obnovu i razvoj (HBOR), čija je funkcija, pored ostalih, pružiti financijsku pomoć malim poduzećima. Također, od pomoći je i Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG). **Obrazovne pretpostavke** podrazumijevaju opće, stručno i poslovno znanje poduzetnika koje se stječe srednjom, višom i visokom razinom obrazovanja, ali i putem raznih radionica, seminara, tečajeva i posebnih programa. **Znanstvene pretpostavke** podrazumijevaju sveučilišta, fakultete i znanstveno-istraživačke institute u okviru kojih se provode istraživanja problema iz poduzetništva. **Savjetodavne pretpostavke** uključuju: savjetništvo za osnivanje i registraciju MSP, investicijsko i financijsko savjetništvo, savjetništvo za tekuće poslovanje i razvoj poduzetništva te savjetništvo za likvidaciju malih poduzeća. U Hrvatskoj su od velikog značaja i Centar za poduzetništvo te poduzetnički inkubator koji postiže izvrsne rezultate. **Servisne usluge** pružaju računovodstvene, financijske, marketinške i revizorske tvrtke. Da bi mogla stvoriti povoljnu klimu poduzetništva, Hrvatska mora koristiti znanja i iskustva razvijenih zemalja te podržavati poduzetnički duh i razvijati poduzetničku kulturu.⁷

⁶ Buble, M., Kružić, D., (2006): Poduzetništvo, op.cit. str.168.

⁷ Rajsman, M., Petričević, N., Marjanović, V., (2013): Razvoj malog gospodarstva u RH, op.cit. str. 255.

Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva razlikuje sljedeće kategorije malih:

1. Mikro,
2. Mali i
3. Srednji subjekti

Mikro subjekti su fizičke i pravne osobe koje prosječno godišnje zapošljavaju manje od 10 radnika, ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 2 mil. eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 2 mil. eura.

Mali subjekti su fizičke i pravne osobe koje prosječno godišnje zapošljavaju manje od 50 radnika, ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 10 mil. eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 10 mil. eura.

Srednji subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe čiji je godišnji prosječni broj radnika, ukupni godišnji promet ili zbroj bilance, odnosno dugotrajna imovina veća od utvrđenih iz prethodna dva slučaja.⁸

Malo gospodarstvo je fleksibilnije u prilagodbi na tržišne promjene, nepresušno je tlo za inovacije, brža zamjena zastarjele tehnologije te snažan izvor ekonomskog rasta. S gospodarskog motrišta vrlo važno obilježje malog gospodarstva proilazi iz smanjivanja nezaposlenosti, ubrzanja strukturnih promjena te smanjivanja razlika u regionalnom razvitku.⁹

Poduzetnički prostor RH upravo obilježavaju mala trgovačka društva s pozitivnom dinamikom rasta ukupnog broja i varirajućom dinamikom pojedinih pojavnih oblika. Subjekti malog gospodarstva, odnosno MSP, čine 99,4% ukupnih poduzeća u RH.¹⁰

⁸ Narodne novine, (2013): Zakon o poticanju malog gospodarstva, Narodne novine d.d., Zagreb br. 29/02, 63/07, 53/12, 56/13.

⁹ Vidučić, L.J., (2012): Mala i srednja poduzeća, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 2.

¹⁰ Rajsman, M., Petričević, N., Marjanović, V., (2013): Razvoj malog gospodarstva u RH, op.cit. str. 256.

2.3. Značaj sektora malih i srednjih poduzeća u hrvatskom gospodarstvu

Kako bi se analizirala uloga malih i srednjih poduzeća u tablici 2 će se prikazati financijski rezultati poslovanja koje su ostvarili Hrvatski poduzetnici za 2014. godinu.

Tablica 2: Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Hrvatske u 2014. godini po veličini poduzetnika

Opis	Ukupno	(iznosi u milijunima kuna)		
		Mali	Srednji	Veliki
Broj poduzetnika	104.470	102.895	1.221	354
Broj zaposlenih	830.116	422.238	145.246	262.632
Ukupan prihod	618.791	215.807	112.320	290.663
Ukupni rashodi	604.884	211.421	114.684	278.779
Porez na dobit	4.153	2.225	614	1.313
Dobit razdoblja (nakon oporezivanja)	34.904	14.139	5.369	15.397
Gubitak razdoblja (nakon oporezivanja)	25.150	11.978	8.347	4.825
Konsolidirani financijski rezultat – dobit ili gubitak razdoblja	9.754	2.161	-2.978	10.571
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	35.185	11.486	4.961	18.738
Prosječne mjesečne neto plaće u kunama	4.878	4.063	5.240	5.987

Izvor: Fina, Fina gospodarske vijesti, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=1760>, (20.09.2015).

Prema financijskim rezultatima poslovanja poduzetnika 2014. godine u RH iskazanim u tablici 2 može se zaključiti da ukupno posluje 104 470 poduzetnika s ukupno 830 116 zaposlenika od čega na MSP otpada 99,66% poslovnih subjekata (a samo na male 98,5%). MSP od ukupnog broja zaposlenika u poduzetničkom sektoru zapošljava 567 484 ili 68,4%. Promatrajući ostvareni financijski rezultat po veličini poduzetnika, dominantnu ulogu preuzimaju veliki poduzetnici. Veliki su poduzetnici ostvarili 10,6 milijardi kuna konsolidiranog financijskog rezultata – neto dobit razdoblja (razlika između ukupne dobiti i ukupnog gubitka), srednji su poduzetnici iskazali gubitak u iznosu od približno 3,0 milijarde kuna, a mali poduzetnici dobit od 2,2 milijarde kuna te je ukupan rezultat bio više od 9,7 milijardi kuna neto dobiti svih poduzetnika Hrvatske u 2014. godini.¹¹

¹¹ Ibid., Fina gospodarske vijesti.

U nastavku slijedi klasifikacija poduzeća prema novoj računovodstvenoj direktivi EU (donešena 2013. godine) koja zamjenjuje sve odredbe i propise koje se tiču financijskog izvještavanja za pojedinačne korisnike (IV. direktiva) i konsolidiranih financijskih izvještaja (VII. direktiva). Osnovna namjera direktive 2013/34/EU je smanjenje administrativnog opterećenja za male što je sažeto u načelu „Think small first“, odnosno prvo misli na male.

Tablica 3: Klasifikacija poduzeća prema Europskoj direktivi 2013/34/EU

Kriterij	Mikro poduzeće	Malo poduzeće	Srednje vs. veliko poduzeće
Bilanca ukupno	350.000,00 €	4.000.000,00 €	20.000.000,00 €
Neto prihod	700.000,00 €	8.000.000,00 €	40.000.000,00 €
Prosječan br. radnika	10	50	250

Izvor: Izrada studenta prema direktivi 2013/34/EU, (Internet), Raspoloživo na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=HR>, (31.10.2015).

Iz tablice 3 proizlazi da su mikro poduzeća ona koja na datum bilance ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od zadana tri kriterija. Mala poduzeća su poduzeća koja na datum bilance ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od zadana tri kriterija. Srednja poduzeća su ona koja nisu mikro poduzeća ni mala poduzeća i koja na datum bilance ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od zadana tri kriterija. Velika poduzeća su ona koja na datum bilance prelaze barem dva kriterija za srednja poduzeća.¹²

Prema navedenoj klasifikaciji poduzeća prema Europskoj direktivi može se zaključiti da gotovo nema nikakvih razlika (neusklađenosti) u odnosu na Hrvatski regulatorni okvir za financijsko izvještavanje, odnosno ZOR donešen 2015. godine. Upravo novi ZOR je rađen u duhu prilagodbe prema zakonima EU što je na kraju i postignuto.

U nastavku će se prikazati dobit/gubitak razdoblja poduzetnika koji podliježe direktivama EU.

¹² Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i vijeća, (Internet), Raspoloživo na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=HR>, (31.10.2015).

Tablica 4: Dobit/gubitak razdoblja poduzetnika promatrano prema kriteriju veličine prema EU direktivama

(iznosi u milijunima kuna)

Opis	Ukupno	Mikro	Mali	Srednji	Veliki
Broj poduzetnika	104.470	93.274	9.566	1.322	308
Dobit razdoblja (nakon oporezivanja)	34.904	4.750	8.254	6.957	14.943
Gubitak razdoblja (nakon oporezivanja)	25.150	7.172	9.428	4.011	4.539
Dobit ili gubitak razdoblja	9.754	-2.423	-1.174	2.946	10.405

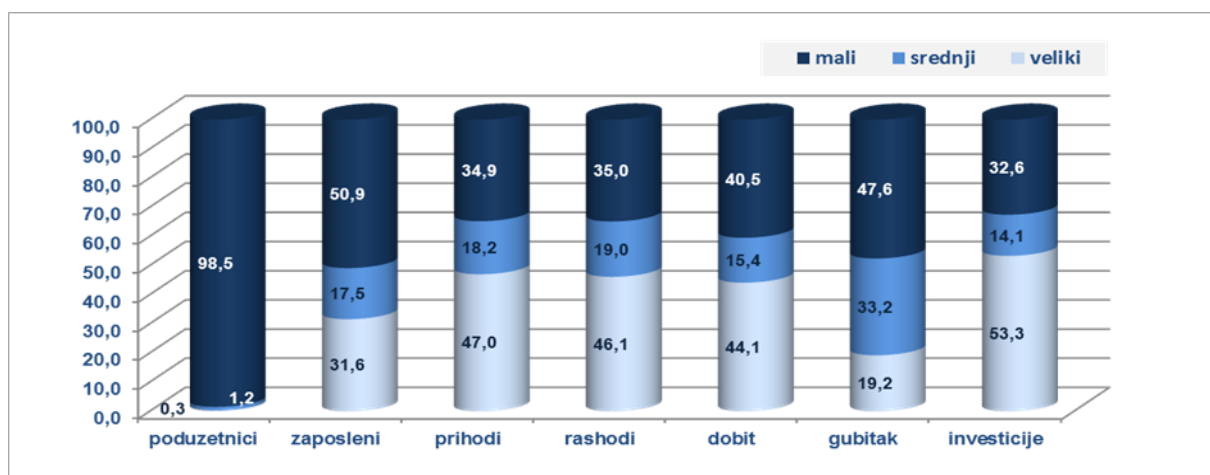
Izvor: Fina, Fina gospodarske vijesti, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=1760>, (20.09.2015).

Kao što je već spomenuto u tablici 2 (vođena prema ZOR-u) konsolidirani financijski rezultat srednje velikih poduzetnika u 2014. godini je bio negativan. Razlog tome je što je društvo H-ABDUCO d.o.o iskazalo gubitak razdoblja od 4 milijarde kuna.

S obzirom da tablica 4 prikazuje poduzetnike prema kriteriju veličine prema EU direktivama, srednji su poduzetnici iskazali dobitak od približno 3 milijarde kuna, a mikro i mali poduzetnici gubitak u iznosu od 3,5 milijardi kuna.

Razlog tim razmjerima je taj što se po kriteriju ZOR-a društvo (H-ABDUCO d.o.o.) svrstalo u srednje velike poduzetnike, a po kriterijima EU, u male poduzetnike koji su u konačnici i snosili taj gubitak.

Kako bi se dodatno naglasila uloga malih poduzetnika u nacionalnom gospodarstvu i opravdala njihova malenkost kao pokretača gospodarstva, inovacija, konkurentnosti, broja zaposlenih te ekonomskog i socijalnog razvoja, u nastavku će se prikazati grafikon o poslovanju poduzetnika po izabranim pokazateljima.

Grafikon 1: Izabrani pokazatelji poslovanja poduzetnika Hrvatske prema veličini poduzetnika u 2014. g.

Izvor: Fina, Fina gospodarske vijesti, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=1760>, (21.09.2015).

Sektor malih poduzetnika je u 2014. godini sudjelovao sa 98,5% udjela u broju poduzetnika, 50,9% u broju zaposlenih, 34,9% u ukupnim prihodima, 40,5% u dobiti razdoblja, 47,6% u gubitku razdoblja i 32,6% u investicijama u dugotrajnu imovinu.

Mali su poduzetnici u 2014. godini zapošljavali 422.238 zaposlenika, ostvarili ukupne prihode od 215,8 milijardi kuna, ukupne rashode od 211,4 milijarde kuna, 14,1 milijardu kuna dobiti razdoblja, 12 milijardi kuna gubitka razdoblja i 2,2 milijarde kuna neto dobiti. U odnosu na 2013. godinu povećali su ukupne prihode za 10,3%, ukupne rashode za 8,7%, povećali dobit razdoblja za 22,6%, smanjili gubitak razdoblja za 3,8% i ostvarili neto dobit.

Najveća prosječna mjesečna neto plaća obračunana je zaposlenima kod velikih poduzetnika i iznosila je 5.987 kuna. Zaposlenima kod srednjih poduzetnika obračunana je prosječna mjesečna neto plaća u iznosu 5.240 kuna, a kod malih poduzetnika, prosječna je plaća iznosila 4.063 kune, što je manje od prosječne mjesečne plaće zaposlenih kod poduzetnika na razini RH (4.878 kuna).¹³

U nastavku će se analizirati zaposlenost u MSP sektoru u posljednjih 5. godina.

¹³ Ibid., Fina gospodarske vijesti.

Tablica 5: Struktura zaposlenih u malim i srednjim poduzećima od 2010. do 2014. godine.

(iznosi u tisućama kn)

Godina	Broj malih poduzeća	Zaposleni u malim poduzećima	Broj srednjih poduzeća	Zaposleni u srednjim poduzećima
2010.	95.004	415.320	1.379	157.147
2011.	96.855	417.685	1.316	156.545
2012.	95.597	406.834	1.309	149.787
2013.	95.573	414.507	1.268	150.605
2014.	102.895	422.238	1.221	145.246

Izvor: Izrada studenta prema dobivenim podacima sa Fine.

U 2014. godini je zabilježen značajan porast broja poslovnih subjekata u odnosu na ostale navedene godine. Riječ je o porastu u kategoriji malih poduzeća, koja su u 2014. godini za 7,12% veća u odnosu na 2013. godinu. Također, stopu rasta malih poduzeća prati i broj zaposlenih u malim poduzećima koji je za 1,83% veći u 2014. godini od 2013. godine. Iz tablice 5 također je vidljivo da srednja poduzeća imaju tendenciju pada što za sobom povlači i pad broja zaposlenih u srednjim poduzećima. Sa sigurnošću se može reći da je razlog tome razvoj i jačanje malih poduzeća.

3. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI MALIH PODUZETNIKA

3.1. Općenito o izvještavanju u RH

U Republici Hrvatskoj za financijsko izvještavanje nadležan je ZOR. Prvi ZOR donešen je 2007. godine kojeg je naslijedio novi ZOR predstavljen 2015. godine. Razlog izrade novog ZOR-a je prilagodba Hrvatske regulative s EU pravilima. Njime se uređuje računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i njihovo odgovorno tijelo, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija i sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.¹⁴

Pored ZOR-a potrebno je istaknuti i standarde financijskog izvještavanja, a to su Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) i Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI). Veliki poduzetnici koji su klasificirani u tablici 1, kao i oni poduzetnici čiji su vrijednosni papiri uvršteni ili kotiraju na burzi, obvezni su sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom MSFI-a. Sukladno tome njima se neće pridavati pažnja u nastavku jer su mali poduzetnici predmet ovog završnog rada.

U Republici Hrvatskoj su do 2007. godine i mala poduzeća primjenjivala Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) da bi od 2008. godine uveli HSFI. Oni su doneseni u ozračju usklađivanja hrvatskog zakonodavnog okvira sa zakonodavnim okvirom EU, a sve u procesu našeg ulaska u EU. Polazište za izradu HSFI bili su MRS-i kao i direktive EU.

Cijeli složen posao „odradio“ je Hrvatski odbor za računovodstvene standarde gdje je trebalo uvažiti zakonodavstvo EU, ali i specifičnosti u kojima posluju hrvatska poduzeća.¹⁵

Kako su mali i srednji poduzetnici, a po novom ZOR-u i kategorija koja uvrštava mikro poduzetnike, obvezni sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom HSFI-a, u nastavku će se taj standard pobliže prikazati.

¹⁴ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78. čl. 1.

¹⁵ Ramljak, B., (2012): Računovodstveno-financijske informacije, Specifičnosti računovodstva u malim poduzećima, str. 8.

3.2. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja

HSFI su računovodstvena načela i pravila priznavanja, mjerenja i klasifikacije poslovnih događaja te sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja koje donosi Odbor za standarde financijskog izvještavanja u skladu s ZOR-om.¹⁶

Kao što je već spomenuto dužni su ga primjenjivati mikro, mali i srednji poduzetnici te ostali poduzetnici koji se ne mogu razvrstati po kriterijima iz članka 5. ZOR-a.

Tablica 6: Struktura Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja

	Naziv
HSFI 1	Financijski izvještaji
HSFI 2	Konsolidirani financijski izvještaji
HSFI 3	Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena, pogreške
HSFI 4	Događaji nakon datuma bilance
HSFI 5	Dugotrajna nematerijalna imovina
HSFI 6	Dugotrajna materijalna imovina
HSFI 7	Ulaganja u nekretnine
HSFI 8	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja
HSFI 9	Financijska imovina
HSFI 10	Zalihe
HSFI 11	Potraživanja
HSFI 12	Kapital
HSFI 13	Obveze
HSFI 14	Vremenska razgraničenja
HSFI 15	Prihodi
HSFI 16	Rashodi
HSFI 17	Poljoprivreda

Izvor: HSFI, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.osfi.hr/Default.aspx?sid=152>, (31.10.2015).

Sukladno očekivanjima, rezultati istraživanja pokazali su da se u praksi najviše primjenjuju sljedeći standardi:

¹⁶ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78. čl. 16.

- HSFI 1 – Financijski izvještaji
- HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina
- HSFI 11 – Potraživanja
- HSFI 12 – Kapital
- HSFI 15 – Prihodi
- HSFI 16 – Rashodi

S druge strane najmanje se primjenjuju:

- HSFI 2 - Konsolidacija financijskih izvještaja
- HSFI 7 - Ulaganja u nekretnine
- HSFI 9 – Financijska imovina
- HSFI 17 – Poljoprivreda.¹⁷

3.3. Javna objava

Novim ZOR-om propisuje se novi rok za predaju godišnjih financijskih izvještaja (kao i dosad FINA-i) za potrebe javne objave koji iznosi četiri mjeseca od zadnjeg dana poslovne godine. Taj rok se može smatrati rokom za predaju izvještaja za statističke svrhe čime su ti rokovi izjednačeni s rokom za predaju prijave poreza na dobit, kao i rokom za zaključenje poslovnih knjiga.¹⁸

Dosadašnji rok za predaju GFI-a (po starom ZOR-u) iznosi do 30. lipnja, odnosno šest mjeseci po isteku poduzetnikove poslovne godine.

Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja mikro i mali poduzetnici dužni su sastavljati:

1. izvještaj o financijskom položaju (bilancu),
2. račun dobiti i gubitka,

¹⁷ Ramljak, B., Žager, K., (2013): Stanje i razvoj financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća u RH i EU, RiF, Zagreb, Stručni članak UDK 657.2, str. 29

¹⁸ Promjene koje donosi novi ZOR, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.poslovnih.hr/hrvatska/promjene-koje-donosi-novi-zakon-o-racunovodstvu-301798>, (02.11.2015).

3. bilješke uz financijske izvještaje

Pored navedenih izvještaja srednji i veliki poduzetnici su dužni sastaviti i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima po indirektnoj ili direktnoj metodi i izvještaj o promjenama kapitala.¹⁹

Godišnji financijski izvještaji moraju pružiti istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika.

Pored navedenih izvještaja poduzetnici su dužni Financijskoj agenciji dostaviti i odluku o utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja te prijedlog odluke o raspodjeli dobiti ili pokriću gubitka.²⁰

3.4. Sastavljanje financijskih izvještaja

3.4.1. Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)

Bilanca se uobičajeno definira kao financijski izvještaj koji sistematizirano prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala u određenom vremenskom trenutku. Upravo prema tome, bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje financijski položaj poduzeća i koji služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja.²¹

Obično se sastavlja za svaku poslovnu godinu (koja najčešće odgovara kalendarskoj), kao i za kraća vremenska razdoblja (periodične bilance). Bilanca se sastavlja kako bi objasnila vezu između sredstava (imovine) i njihovih izvora. Imovina poduzeća (resursi) iskazuje se na lijevoj strani, a obveze i glavnica na desnoj strani bilance, tako da se tvori temeljna bilančna ravnoteža, odnosno aktiva jednaka pasivi ili imovina jednaka kapitalu uvećanom za obveze.²²

Prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja, a posebno za područje procjene bilančnih pozicija, potrebno se poglavito pridržavati sljedećih računovodstvenih načela:

¹⁹ Narodne novine, (2015): Pravilnik o strukturi i sadržaju GFI, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 96. čl. 2

²⁰ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78. čl. 19. i čl. 30.

²¹ Žager, K., Mamić- Sačar, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 53.

²² Vujević, I., (2009): Analiza financijskih izvještaja, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 35.

- Načelo nabavne vrijednosti (trošak nabave)- vrednovanje imovinskih pozicija treba temeljiti na nabavnoj vrijednosti, odnosno trošku nabave.
- Načelo opreznosti- ono zahtijeva da se u uvjetima neizvjesnosti poslovanja dobiti ne precjenjuju, a gubici ne podcjenjuju.
- Načelo dosljednosti- zahtijeva da se jednom odabrana računovodstvena politika dosljedno primjenjuje.

Dva bitna elementa o kojima treba voditi računa prilikom sastavljanja bilance su **formalni izgled bilance i struktura aktive i pasive**. Formalni izgled odnosi se na jednostrani (prvo se unose stavke aktive, a ispod stavke pasive) te dvostrani izvještaj (lijevo se prikazuje aktiva, a desno pasiva). Struktura aktive i pasive nalaže da se u aktivu vodi računa o funkcionalnosti i likvidnosti, a u pasivi o namjeni i ročnosti.²³

3.4.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka ili izvještaj o uspješnosti poslovanja prikazuje prihode i rashode poduzeća tijekom određenog razdoblja, obično za jednu godinu ili tromjesečje, koje završava uz neto dobit ili gubitak za to razdoblje. Na temelju bilance i računa dobiti i gubitka (u nastavku RDIG) uz nešto dodatnih informacija u posebnim slučajevima, mogu se izvesti određeni izvještaji poput izvještaja o zadržanoj dobiti, izvještaja o izvorima i upotrebi sredstava te izvještaja o novčanom toku.²⁴

Prihodi i rashodi u RDIG se promatraju kroz njihov utjecaj na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi. Prema tome: prihodi prikazuju povećanje ekonomske koristi u obliku priljeva sredstava ili smanjenja obveza, a rashodi prikazuju smanjenje ekonomske koristi u obliku odljeva sredstava ili povećanja obveza.²⁵

Kod utvrđivanja financijskog rezultata postoje sljedeće relacije:

$$\text{PRIHODI} - \text{RASHODI} = \text{FINANCIJSKI REZULTAT}$$

$$\text{PRIHODI} > \text{RASHODI} = \text{DOBIT}$$

²³ Žager, K., Mamić- Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, op.cit. str. 62-64.

²⁴ Van Horne, J. C., Wachowicz Jr, J. M., (2014): Osnove financijskog menadžmenta, MATE, Zagreb, str. 128-129.

²⁵ Žager, K., Mamić- Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, op. cit. str. 68.

$$\text{RASHODI} > \text{PRIHODI} = \text{GUBITAK}$$

Financijski rezultat se javlja kao rezultat ostvarenih prihoda i rashoda. U RDIG se javljaju poslovni prihodi, financijski prihodi i ostali prihodi. **Poslovni prihodi** nastaju pružanjem usluga ili prodajom proizvoda. **Financijski prihodi** nastaju plasiranjem viška slobodno raspoloživih novčanih sredstava u obveznice, dionice i sl. **Ostali prihodi** obuhvaćaju prihode koji se ne pojavljuju redovito, a to su inventurni viškovi, prodaja sirovina, naplata potraživanja iz proteklih godina i sl. Rashodi se javljaju kao poslovni rashodi, financijski rashodi i ostali rashodi. **Poslovni rashodi** odnose se na troškove sadržane u prodanim proizvodima i uslugama. **Financijski rashodi** su najčešće posljedica korištenja tuđih novčanih sredstava. **U ostale rashode** ubrajaju se rashodi koji ne nastaju redovito u poslovanju, a uglavnom su vezani za razne oblike otuđenja imovine, kazne, štete, itd.²⁶

3.4.3. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke dodatno pojašnjavaju vrijednosti, obilježja i prirodu pozicija u temeljnim financijskim izvještajima. Prema tome, u bilješkama trebaju biti navedene metode procjene bilančnih pozicija, eventualna odstupanja i razlozi tog odstupanja sa kvantifikacijom posljedica, prosječan broj zaposlenih, pregled obveza itd. One trebaju dati dodatne informacije koje se ne vide u temeljnim financijskim izvještajima, a isto tako trebaju objasniti pojedine pozicije u temeljnim financijskim izvještajima koje su relevantne za razumijevanje, da bi se temeljni financijski izvještaji mogli verificirati i da bi se na temelju njih mogle donositi optimalne poslovne odluke.

Pored bilješki potrebni su i drugi poslovno-financijski izvještaji internog i eksternog značaja. Interni izvještaji su usmjereni internim korisnicima, kao npr., izvještaj o prekomjernom škartu, o rezervama, o promjenama prodajne cijene, o širenju na nova tržišta itd.

Izvještaji eksternog značaja koji su propisani zakonom odnose se na izvještaje poreznim organima, državnim organima, strukovnim udruženjima, komorama kako bi se pratio razvoj djelatnosti i adekvatno vođenje fiskalne politike i priliv sredstava u državni/lokalni proračun.²⁷

²⁶ Vujević, I., (2009): Analiza financijskih izvještaja, op. cit. str. 45-46.

²⁷ Ibid., str. 66.

3.4.4. Odluka o utvrđivanju godišnjih izvještaja i Odluka o prijedlogu podjele dobiti ili pokrića gubitka

O utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja (u nastavku: GFI) i podjeli dobiti/pokriću gubitka odlučuju članovi društva na skupštini. Dakle, odluku o podjeli dobiti i pokriću gubitka ne može donijeti uprava ili direktor. Oni mogu dati samo prijedlog za raspodjelu dobiti odnosno pokriće gubitka. Odluka o podjeli dobiti i pokriću gubitka mora biti donesena u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima. Podjela dobiti u dioničkim društvima (u nastavku: d.d.) Zakonom je nešto strože određena (ograničena) nego za društva s ograničenom odgovornošću (u nastavku: d.o.o.). No, kod podjele dobiti i d.d.-a i d.o.o.-a treba poći od zakonskih odredbi, odredbi statuta odnosno društvenog ugovora, a tek potom se s dobiti slobodno raspolaže. Dobit ostvarena u 2014. može se raspodijeliti najranije 1.1.2015.²⁸

3. 5. Cilj i korisnici financijskih izvještaja

A. Opći cilj: pružanje informacija za donošenje poslovnih odluka

B. Specifični ciljevi:

- Financijski izvještaji su podloga za ocjenu budućeg novčanog toka,
- Financijski izvještaji pružaju informacije o financijskoj situaciji,
- Financijski izvještaji pružaju informacije o financijskom uspjehu subjekta tijekom obračunskog razdoblja,
- Financijski izvještaji pružaju informacije o novčanom toku obračunskog razdoblja,
- Ostale informacije (odgovornost menadžmenta...).²⁹

²⁸ Podjela dobiti i pokriće gubitka, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.poslovni-info.eu/sadržaj/financije/podjela-dobiti-i-pokrice-gubitka/>, (01.10.2015).

²⁹ Ciljevi financijskih izvještaja, (Internet), Raspoloživo na: http://ef.sve-mo.ba/arhiva/materijal/3_SS/opa/prez1.pdf, (01.10.2015).

Glavni korisnici računovodstvenih informacija prikazanih u financijskim izvještajima su:

a) Ulagачi (investitori). Investitori su zabrinuti zbog rizika povrata na uloženi kapital. Oni trebaju informacije da im pomognu odrediti trebaju li kupiti, držati ili prodati dionice. Dioničari su također zainteresirani za informacije koje im omogućuju procijeniti sposobnost poduzeća da isplati dividende.

b) Zaposlenici. Zaposlenici i njihove predstavničke grupe zainteresirani su za informacije o stabilnosti i profitabilnosti svojih poslodavaca misleći pritom na sposobnost poduzeća da osigura plaće, mirovinska prava i mogućnost zapošljavanja.

c) Zajmodavci. Zajmodavci su zainteresirani za informacije koje im omogućavaju odrediti hoće li njihovi zajmovi i kamate koje idu uz njih, biti plaćeni na vrijeme (po dospelju).

d) Dobavljači i ostali vjerovnici. Dobavljači i ostali vjerovnici zainteresirani su za informacije koje im omogućavaju odrediti hoće li iznosi koji im se duguju biti naplaćeni po dospelju. Vjerovnici su zainteresirani za poslovanje poduzeća na kraće razdoblje nego zajmodavci.

e) Kupci. Kupci su zainteresirani za informacije o nastavku poslovanja poduzeća, posebice kad imaju dugoročne poslovne odnose ili su ovisni o tom poduzeću.

f) Država i njezine agencije. Država i njezine agencije zainteresirane su za fiskalnu politiku, alokaciju resursa te o aktivnostima poduzeća. Uz to, informacije su važne kao osnovica za statistiku nacionalnog dohotka i slične statistike.

g) Javnost. Poduzeća značajno utječu na javnost. Poduzeća, primjerice, mogu znatno pridonijeti lokalnoj privredi na mnogo načina, uključujući zapošljavanje većeg broja ljudi te brigu nad lokalnim opskrbljivačima.³⁰

³⁰ Bartulović, M., (2013): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja, nastavni materijal, str. 7

4. SASTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRAKTIČNOM PRIMJERU

4.1. O poduzeću

Poduzeće Tahoe-st je privatno društvo s ograničenom odgovornošću osnovano još 1989. godine, od kada kontinuiranim tempom neprestano raste i širi se. Od obrta otvorenog u garaži obiteljske kuće s dva zaposlena djelatnika, preko iznajmljenih prostorija za rad prerasta u poduzeće koje od 2004. godine posluje u vlastitom objektu u Solinu. Trenutno zapošljava 13 djelatnika. Usprkos krizi koja je od 2008.g. zahvatila Hrvatsku i gospodarske subjekte svih djelatnosti poduzeće posluje s dobiti svih godina redovito servisirajući sve svoje obveze prema djelatnicima, državi i dobavljačima.

1989. godine kada se poduzeće osnovalo pružale su se usluge ispitivanja i servisiranja tahografa. To je bio prvi privatni servis tahografa na području Splitsko-dalmatinske županije. Osnovan je po uzoru na servise koji su postojali u Osijeku i u Zagrebu. Već postojeća garaža s automehaničarskim i autoelektričarskim alatom opremljena je uređajim za ispitivanje i servis tahografa. Prepoznavanjem prilika na tržištu i potreba dotadašnjih klijenata paralelno razvija i uslugu servisa vatrogasnih aparata, te prodaju vatrogasne opreme i dijelova u suradnji sa Pastor TVA d.d. koji je prepoznat na tržištu kao lider u proizvodnji vatrogasnih aparata.

Tablica 7: Podaci o poduzeću

Naziv:	TAHO-ST d.o.o.
Sjedište:	21210 SOLIN, Matoševa 16
Djelatnost:	Usluge i trgovina
OIB:	96320385428
MB:	0240214
Poslovna banka:	HYPO ALPE ADRIA BANK d.d.

Žiro-račun:	2500009-1101010665
Osnivač/vlasnik:	Zdenka Buljubašić, Tanja Šalinović, Mislav Buljubašić
OIB vlasnika:	09488575486, 52636039297, 54155440386
Tel/mob:	021/244-333, 098/586-739
E-mail adresa:	taho-st@st.t-com.hr

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Promatrano poduzeće TAHO-ST d.o.o. s obzirom da zadovoljava zadane kriterije spada u klasifikaciju malih poduzeća, a to su ukupna aktiva do 32.500.000,00 kn, prihod do 65.000.000,00 kn te broj zaposlenih do 50.³¹ Sukladno tome će i prezentirati financijske izvještaje. Klasifikacija je vođena prema ZOR-u iz 2007. godine koji je na snazi do 31.12.2015. godine, kojega pak smjenjuje novi ZOR.

Prema novom ZOR-u pojavljuje se nova kategorija poduzetnika (kao dodatak postojećoj klasifikaciji poduzetnika na male, srednje i velike) pod nazivom "mikro poduzetnici". Novi ZOR ima primarni cilj smanjenja administrativnog opterećenja malih poduzetnika što je i sažeto u načelu „mislimo najprije na male“. Primjena novog ZOR-a se neće kategorično odraziti na poduzeće TAHO-ST, jer će premašiti 2 od 3 zadana kriterija za mikro poduzeće (ukupna aktiva veća od 2.600.000,00 i prosječni broj radnika veći od 10) te će i dalje biti u kategoriji malih poduzeća. Prethodna tvrdnja vrijedi uz „ceteris paribus“.

4.2. Obveze poduzeća

Sektor financija poduzeća TAHO-ST sastoji se od dva dijela: robnog i financijskog knjigovodstva. Prije početka izrade završnog računa prethodne godine prvo se rješava robno knjigovodstvo što podrazumijeva poslove inventure (popis robe, utvrđivanje manjkova i viškova...) te se radi prebačaj poslovne godine da bi se nesmetano dalje obavljali poslovi

³¹ Narodne novine, (2007): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 109. čl. 3

maloprodaje i veleprodaje. Rok za završni račun poslovne godine 2014. predaje se do 30.03.2015. tako da uz tekuće poslove od nove godine počinje priprema za završni račun.

Do 20.og u mjesecu poduzeće je dužno poslati PDV obrazac prošlog mjeseca tako da se predaje zadnji PDV obrazac za 12/2014, nakon čega se sastavlja i predaje PDV-K obrazac za cijelu godinu poslovanja do datuma 28.02.2015. Obrasci se predaju putem e-porezne.

Predajom PDV obrasca podrazumijeva se da su svi ulazni i izlazni računi upisani u knjigu IRE/URE te proknjiženi da bi se uopće PDV mogao obračunat. Nakon toga bitno je proknjižiti i sve ostale dokumente. Tijekom pripreme svakom kupcu i dobavljaču šalju se otvorene stavke (IOS) da bi stanje potraživanja/dugovanja potvrdili ili eventualno ispravili pogreške. Svi ovjereni IOS-i čuvaju se u arhivi. Nakon toga radi se vrijednosno usklađivanje kupaca te otpis potraživanja ukoliko je došlo do zastare, zatvaranja obrta ili poduzeća ili nekog drugog razloga nemogućnosti naplate potraživanja. Nakon toga potrebno je napraviti obračun amortizacije.

Printanjem prve radne bruto bilance ustanove se eventualne pogreške knjiženja te se vrši ispravak jer je bruto bilanca temelj za izradu bilance i RDIG. Nakon toga izračunava se dobiti 2014.g., obveze prema HGK, Hrvatskim šumama i TZ. Također, pripremaju se odluke vezane za završne račune te se šalju obrasci putem e-porezne.

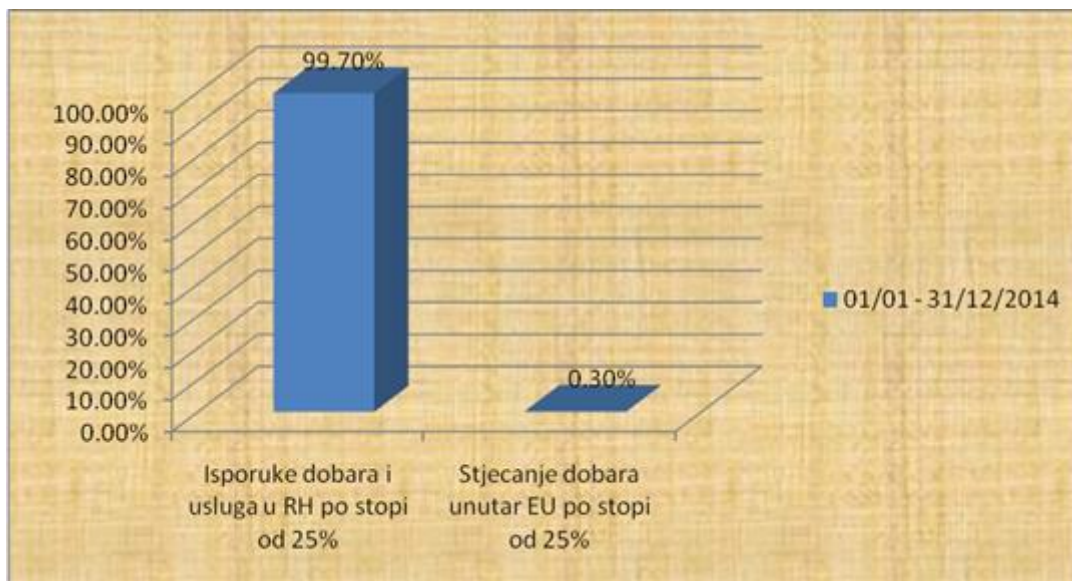
Tablica 8: Skraćena prijava PDV-a za razdoblje od 01/01/2014 do 31/12/2014

OPIS	01/01 - 31/12/2014
OPOREZIVE TRANSAKCIJE – UKUPNO	4,031,281.62
Isporuke dobara i usluga u RH po stopi od 25%	4,018,995.84
Stjecanje dobara unutar EU po stopi od 25%	12,285.78
OBRAČUNATI PRETPOREZ – UKUPNO	1,509,399.64
Pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 5%	1,983.20
Pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 13%	12,197.62
Pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 25%	1,482,933.04
Pretporez od stjecanja dobara unutar EU po stopi od 25%	12,285.78

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Prethodna tablica prikazuje skraćenu prijavu PDV-a za godinu 2014. za poduzeće TAHO-ST d.o.o.

U nastavku su grafički prikazane pojedine stavke iz prijave PDV-a.

Grafikon 2: Udio pojedinih stavki u oporezivim transakcijama – ukupno

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Iz prethodnog grafikona vidljivo je kako je isporuka dobara i usluga u RH po stopi od 25% u ukupnim oporezivim transakcijama sudjelovala s 99,7%, dok je stjecanje dobara unutar EU po stopi od 25% sudjelovalo u oporezivim transakcijama s 0,3%.

Grafikon 3: Udio pojedinih stavki u obračunatom pretporezu – ukupno

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Prethodni grafikon prikazuje udio pojedinih stavki u obračunatom pretporezu. Pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 25% sudjelovao je s najvećim postotkom i to

98,25%. Podjednaki udio u obračunatom pretporezu imao je pretporez od stjecanja dobara unutar EU po stopi od 25% te pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 13% (0,81%). Pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 5% u ukupnom obračunatom pretporezu sudjelovao je s 0,13%.

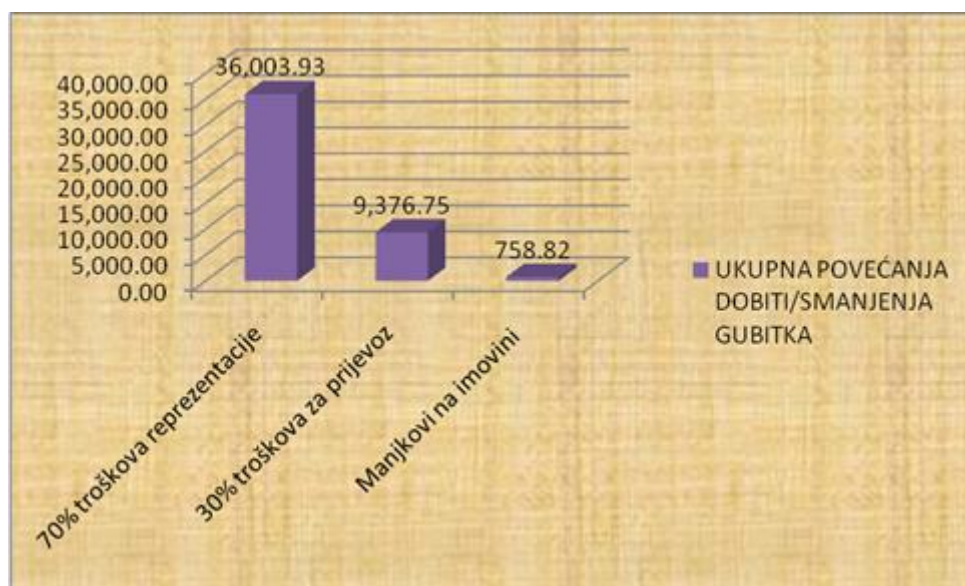
Tablica 9: Skraćena prijava poreza na dobit za razdoblje od 01/01/2014 do 31/12/2014

REDNI BR.	OPISA	IZNOS
I	DOBIT/GUBITAK IZ RAČUNA DOBITI I GUBITKA	
1	Ukupni prihodi	4,321,229.39
2	Ukupni rashodi	3,159,830.53
3	DOBIT/GUBITAK IZ RAČUNA DOBITI I GUBITKA	1,161,398.86
II	POVEĆANJE DOBITI/SMANJENJE GUBITKA	
4	70% troškova reprezentacije	36,003.93
5	30% troškova za osobni prijevoz	9,376.75
6	Manjkovi na imovini iznad visine utvrđene odlukom	758.82
7	UKUPNA POVEĆANJA DOBITI/SMANJENJA GUBITKA	46,139.50
III	SMANJENJE DOBITI/POVEĆANJE GUBITKA	0.00
IV	POREZNA OSNOVICA	
8	Dobit/gubitak nakon povećanja i smanjenja	1,207,538.36
9	POREZNA OSNOVICA	1,207,538.36
V	POREZNI GUBITAK	0.00
VI	POREZNA OBVEZA	
10	Porezna osnovica	1,207,538.36
11	Porezna stopa	20.00
12	Porezna obveza	241,507.67
VII	POREZNE OLAKŠICE, OSLOBOĐENJA I POTICAJI	0.00

VIII	POREZNA OBVEZA NAKON ODBITKA OLAKŠICA, POTICAJA	
13	Porezna obveza	241,507.67
14	Uračunavanje poreza plaćenog u inozemstvu	0.00
15	Porezna obveza	241,507.67
16	Upłaćeni predujmovi	169,612.65
17	Razlika za uplatu	71,895.02
18	Razlika za povrat	0.00
19	Predujmovi za sljedeće porezno razdoblje	20,125.64

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

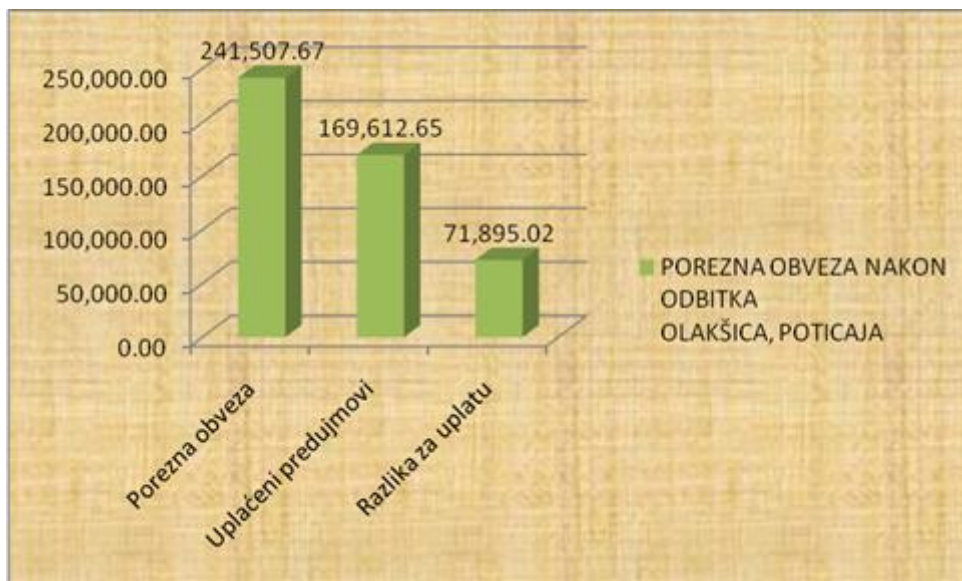
Prethodna tablica prikazuje skraćenu prijavu poreza na dobit za 2014. godinu za poduzeće TAHO-ST d.o.o. U nastavku su grafički prikazane pojedine stavke iz prijave poreza na dobit.

Grafikon 4: Struktura ukupnih povećanja dobiti/smanjenja gubitka

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Iz prethodnog grafikona vidljiva je struktura ukupnih povećanja dobiti odnosno smanjenja gubitka. Tako je prikazano da 70% troškova reprezentacije iznosi 36.003,93 kn, dok 30% troškova za osobni prijevoz iznosi 9.376,75 kn. Manjkovi na imovini iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore iznose 758,82 kn.

Grafikon 5: Porezna obveza nakon odbitka olakšica, poticaja

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Prethodni grafikon prikazuje strukturu poreznih obveza nakon odbitka olakšica, oslobođenja i poticaja. Tako je vidljivo da porezna obveza iznosi 241.507,67 kn, dok uplaćeni predujmovi iznose 169.612,65 kn. Razlika za uplatu kao razlika između porezne obveze i uplaćenih predujmova iznosi 71.895,02 kn.

4.3. Tijek aktivnosti pri izradi financijskih izvještaja

Pri izradi godišnjeg obračuna potrebno je:

- Proknjižiti svu dokumentaciju na kojoj su zasnovane poslovne promjene na imovini, prihodima, rashodima, obvezama i kapitalu,
- Razriješiti pitanja oko inventure,
- Sastaviti obračune kamata za razdoblje do 31.12.
- Razriješiti sve otvorene stavke (kupci, dobavljači),
- Sastaviti obračun amortizacije dugotrajne imovine,
- Dugotrajnu materijalnu imovinu koja je (ili nije) u potpunosti amortizirana ali se više ne koristi zbog tehnološke zastarjelosti ili neispravnosti, potrebno je rashodovati.

Sljedeći korak su završna knjiženja stavki vezanih uz pojedini financijski izvještaj koje su potrebne za njihovo sastavljanje kao i za utvrđivanje financijskog rezultata.³²

4.4. Temeljni financijski izvještaji poduzeća TAHO-ST d.o.o.

Poduzeće TAHO-St d.o.o. kao mali poduzetnik u okviru RGFI treba sastavljati sljedeći set izvještaja:

1. Bilanca,
2. Račun dobiti i gubitka,
3. Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim seta financijskih izvještaja mali poduzetnik TAHO-ST izrađuje i ostale izvještaje:

1. Odluka o utvrđivanju godišnjih izvještaja i
2. Odluka o prijedlogu podjele dobiti ili pokrića gubitka.

4.4.1. Bilanca poduzeća TAHO-ST d.o.o.

U nastavku će se prikazati bilanca ili izvještaj o financijskom položaju promatranog poduzeća koja će se analizirati uz pomoć grafičkog prikaza.

Tablica 10: Skraćeni prikaz bilance poduzeća TAHO-ST d.o.o.

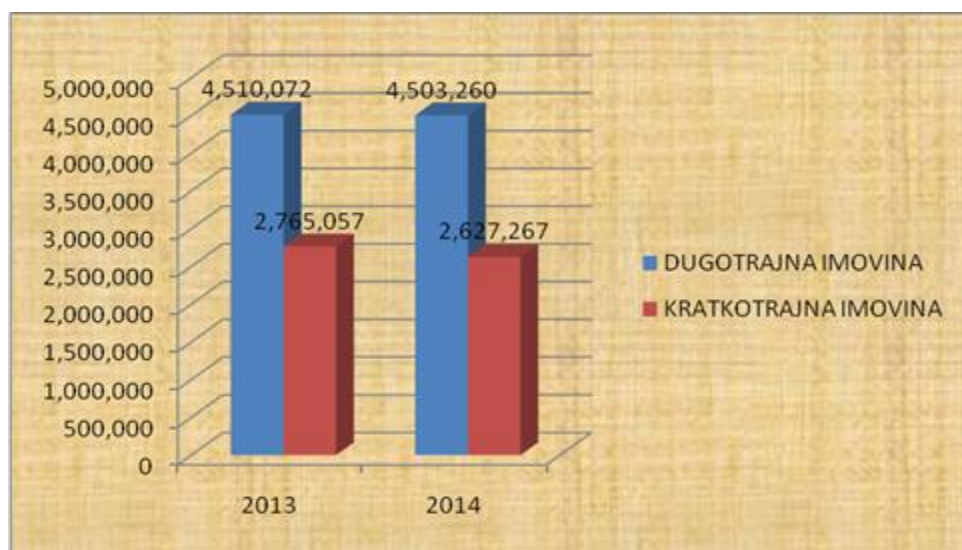
	AKTIVA	2013	2014
A.	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL		
B.	DUGOTRAJNA IMOVINA	4,510,072	4,503,260
1	Nematerijalna imovina	1,219	1,219
2	Materijalna imovina	4,508,853	4,502,041

³² Jurić, Đ., (2006): Sastavljanje računa dobiti i gubitka i bilance malih poduzetnika, RRiF, br.2/2006, Zagreb, str. 75-76.

3	Financijska imovina	0	0
4	Potraživanja	0	0
C.	KRA TKOTRAJNA IMOVINA	2,765,057	2,627,267
1	Zalihe	733,392	762,504
2	Potraživanja	904,646	756,173
	Potraživanja od kupaca	904,646	756,173
	Ostala potraživanja	0	0
3	Financijska imovina	9,430	317,330
4	Novac na računu i u blagajni	1,117,589	791,260
D.	PLA ĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	0	27,692
E.	UKUPNA AKTIVA	7,275,129	7,158,219
	PASIVA		
A.	KAPITAL I REZERVE	6,488,566	6,664,292
1	Upisani kapital	75,700	75,700
2	Rezerve	0	0
3	Zadržana dobit	5,420,687	5,668,701
4	Dobit tekuće godine	992,179	919,891
B.	REZERVIRANJA	0	0
C.	DUGOROČNE OBVEZE	267,515	83,599
D.	KRA TKOROČNE OBVEZE	419,047	348,873
1	Obveze prema dobavljačima	198,561	42,903
2	Obveze prema zaposlenicima	48,551	56,459
3	Obveze za poreze, doprinose	171,935	249,511
E.	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆEG RAZDOBLJA	100,000	61,455
F.	UKUPNA PASIVA	7,275,128	7,158,219

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

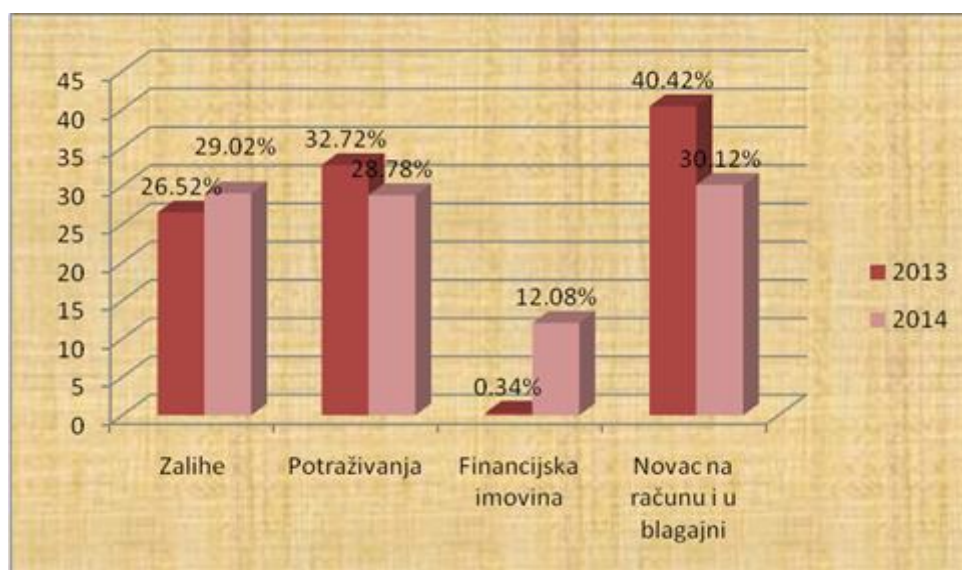
Iz skraćenog prikaza bilance poduzeća TAHO-ST vidljivo je kretanje različitih varijabli u promatranom razdoblju koje su u nastavku grafički prikazane i pojašnjene.

Grafikon 6: Kretanje kunske vrijednosti imovine TAHO-ST d.o.o. u promatranom razdoblju

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Prethodni grafikon prikazuje kretanje kunske vrijednosti imovine TAHO-ST d.o.o. u promatranom razdoblju. Dugotrajna imovina u 2013.g. iznosila je 4.510.072 kn, dok je u 2014.g. blago pala te je iznosila 4.503.260 kn. Kratkotrajna imovina iznosila je u 2013.g. 2.765.057 kn, dok je u 2014.g. također blago pala te je iznosila 2.627.267 kn.

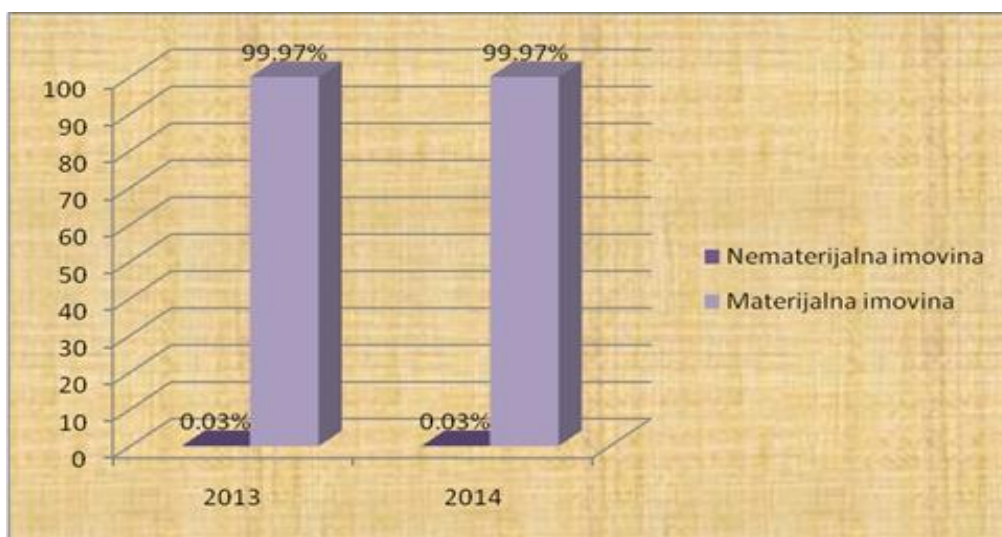
Grafikon 7: Udio pojedinih stavki u ukupnoj kratkotrajnoj imovini

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Prethodni grafikon prikazuje strukturu kratkotrajne imovine u 2013. i 2014.g. odnosno udio pojedinih stavki u kratkotrajnoj imovini. Struktura gotovo svih stavki je poprilično varirala. Zalihe su iznosile 26,52% ukupne kratkotrajne imovine u 2013.g., dok su u 2014.g. iznosile 29,02% kratkotrajne imovine.

Potraživanja su u 2013.g. iznosila 32,72% kratkotrajne imovine, dok su u 2014.g. iznosila 28,78% kratkotrajne imovine. Financijska imovina je u 2013.g. iznosila 0,34% ukupne kratkotrajne imovine, dok je u 2014.g. iznosila 12,08% kratkotrajne imovine.

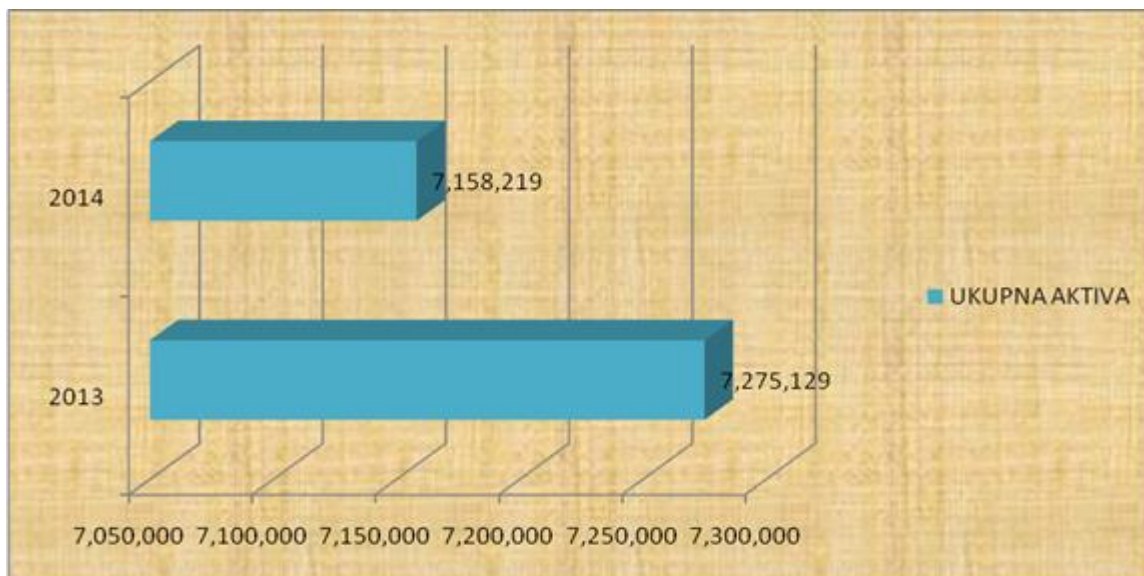
Novac u blagajni i na računu je u 2013.g. iznosio 40,42%, dok je u 2014.g. iznosio 30,12%.

Grafikon 8: Udio materijalne i nematerijalne imovine u dugotrajnoj imovini

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

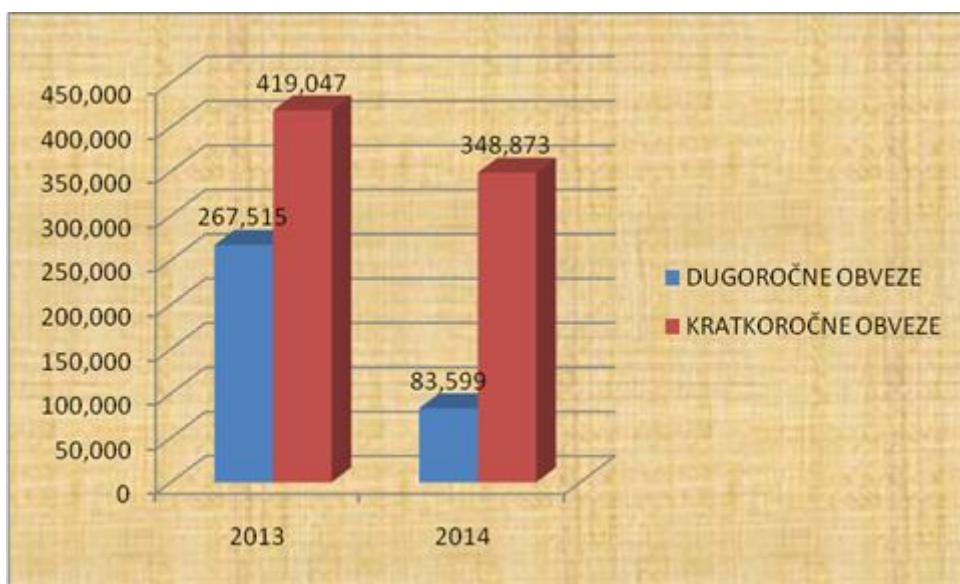
Struktura dugotrajne imovine prikazana je prethodnim grafikonom i to u postotnim iznosima. Udio i materijalne i nematerijalne imovine u dugotrajnoj imovini je bio isti i 2013.g. i 2014.g. Tako je udio materijalne imovine u dugotrajnoj imovini iznosio 99,97%, a nematerijalne imovine je iznosio 0,03%.

Grafikon 9: Ukupna aktiva poduzeća TAHO-ST d.o.o.

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

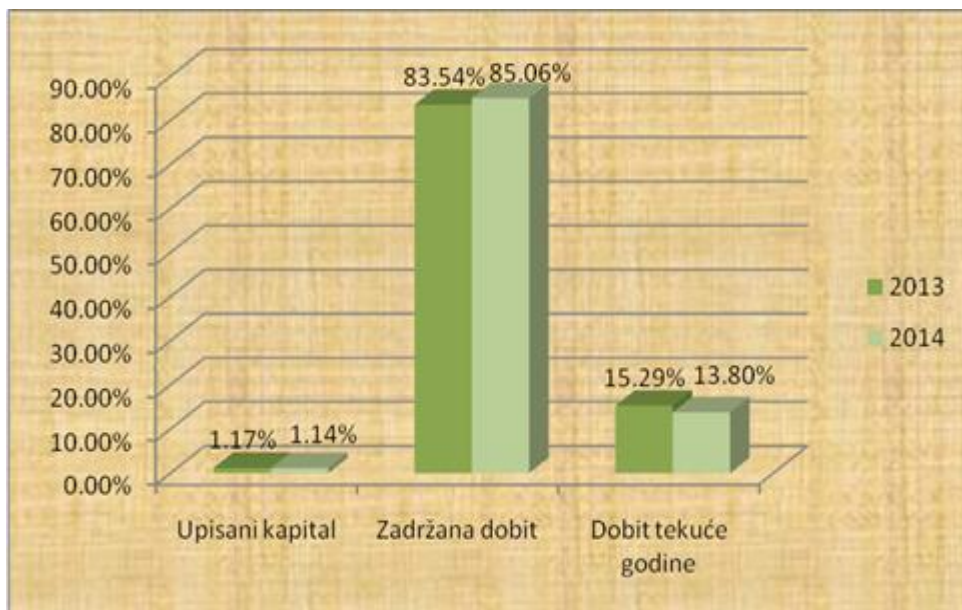
Ukupna aktiva, čiji je iznos prikazan prethodnim grafikonima, u 2013.g. iznosila je 7.275.129 kn, a u 2014.g. 7.158.219 kn., što bi značilo smanjenje za 116.910 kn.

Grafikon 10: Kretanje kunske vrijednosti obveza TAHO-ST d.o.o. u promatranom razdoblju

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

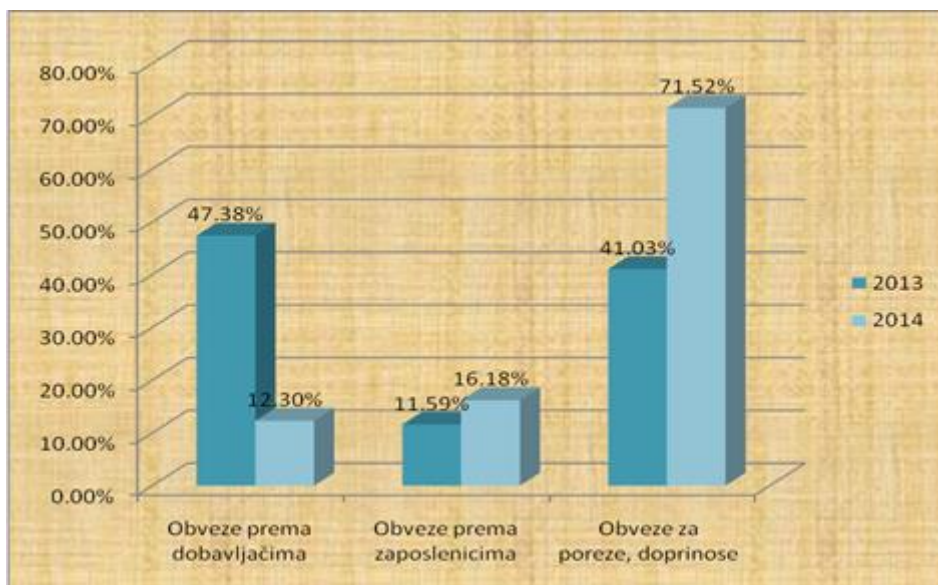
Prethodni grafikon prikazuje strukturu obveza odnosno iznose dugoročnih i kratkoročnih obveza. Tako su dugoročne obveze u 2013.g. iznosile 267.515 kn, a u 2014.g. 83.599 kn. Kratkoročne obveze su 2013.g. iznosile 419.047 kn, a 2014.g. 348.873 kn.

Grafikon 11: Udio pojedinih stavki u kapitalu i rezervama

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Prethodni grafikon prikazuje strukturni udio kapitala i rezervi. Upisani kapital je u 2013. iznosio 1,17% ukupnog kapitala i rezervi, dok je 2014.g. neznatno pao na 1,14%. Zadržana dobit je iznosila u 2013.g. 83,54% ukupnog kapitala i rezervi, a u 2014.g. je neznatno porasla na 85,06%. Dobit tekuće godine je iznosila 15,29% ukupnog kapitala i rezervi u 2013.g., a u 2014.g. je blago pala na 13,80%.

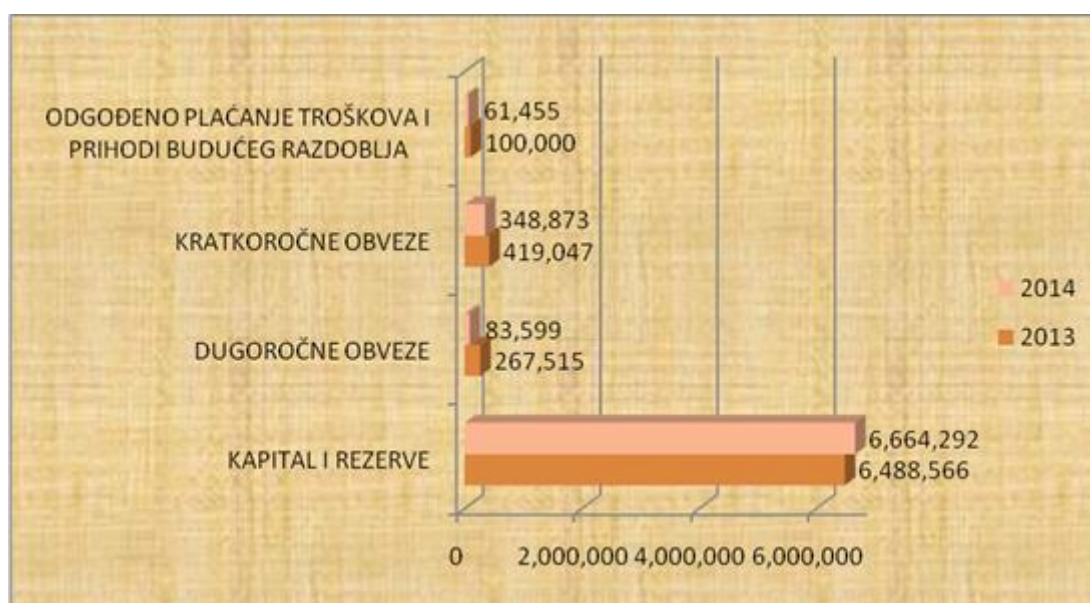
Grafikon 12: Udio pojedinih stavki u kratkoročnim obvezama

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Prema bilanci poduzeća TAHO-ST d.o.o. kratkoročne obveze se sastoje od obveza prema dobavljačima, obveza prema zaposlenicima te obveza za poreze i doprinose.

Obveze prema dobavljačima su u 2013.g. iznosile 47,38% nakon čega su značajnije pale na 12,30% u 2014.g. Obveze prema zaposlenicima su u 2013.g. iznosile 11,59% ukupnih kratkoročnih obveza, dok su u 2014.g. porasle na 16,18%.

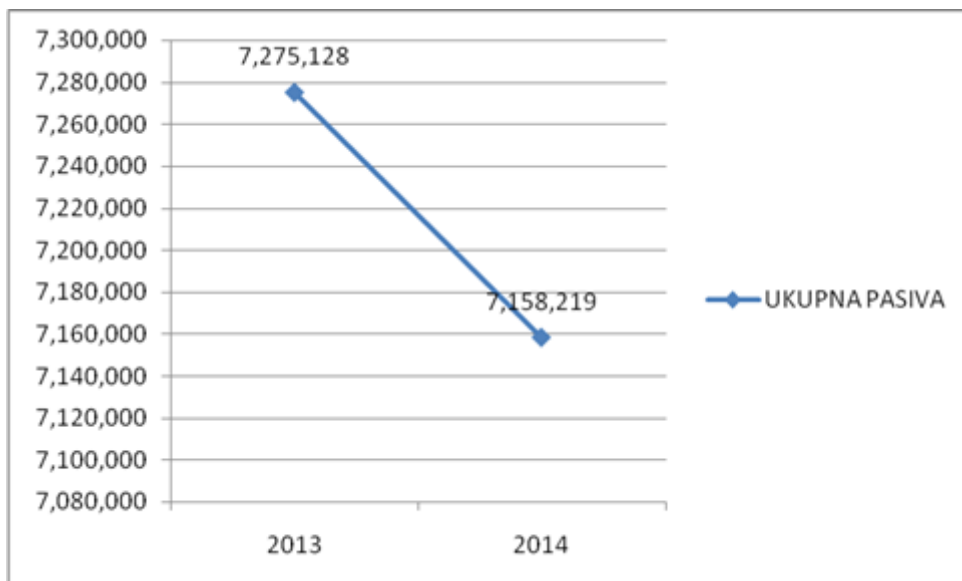
Obveze za poreze i doprinose su u 2013.g. iznosile 41,03% ukupnih kratkoročnih obveza, dok su u 2014.g. značajnije porasle na 71,52% kratkoročnih obveza.

Grafikon 13: Struktura ukupne pasive

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Ukupna pasiva sastoji se od kratkoročnih i dugoročnih obveza, kapitala i rezervi te odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja. Od toga najveći udio u pasivi imaju kapital i rezerve koje su u 2013.g. iznosile 6.488.566 kn, a u 2014.g. 6.664.292 kn. Dugoročne obveze su 2013.g. iznosile 267.515 kn, a u 2014.g. 83.599 kn. Kratkoročne obveze su također bile veće 2013.g. kada su iznosile 419.047 kn, a 2014.g. su iznosile 348.873 kn. Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja su u 2013.g. iznosili 100.000 kn, a 2014. su iznosile 61.455 kn.

Grafikon 14: Ukupna pasiva

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Ukupna pasiva u 2013.g. iznosila je 7.275.128 kn, a 2014.g. je iznosila 7.158.219 kn., što također predstavlja smanjenje za 116.910 kn.

4.4.2. Račun dobiti i gubitka poduzeća TAHO-ST d.o.o.

Slijedi tablični prikaz uspješnosti poslovanja koji prikazuje prihode i rashode poduzeća, a završava kao neto dobit razdoblja.

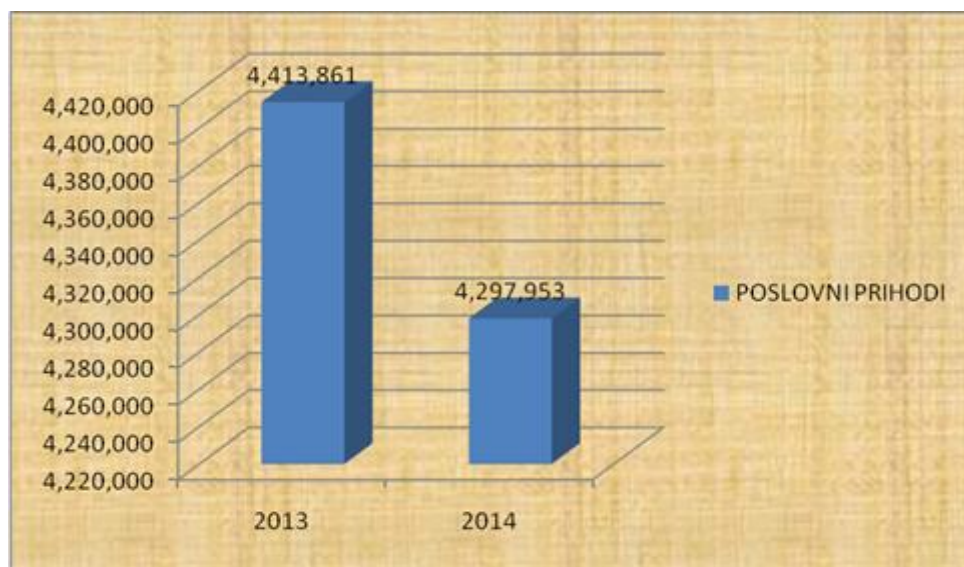
Tablica 11: Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća TAHO-ST d.o.o.

Redni br.	Pozicija	2013	2014
1	POSLOVNI PRIHODI	4,413,861	4,297,953
I	Prihodi od prodaje	3,302,277	3,266,869
II	Ostali poslovni prihodi	1,111,584	1,031,084
2	POSLOVNI RASHODI	3,188,055	3,154,245
3	FINANCIJSKI PRIHODI	31,217	23,277
4	FINANCIJSKI RASHODI	8,272	5,585

5	UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	0	0
6	UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	0	0
7	IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	0	0
8	IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	2,183	0
9	UKUPNI PRIHODI	4,445,078	4,321,230
10	UKUPNI RASHODI	3,198,510	3,159,830
11	DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	1,246,568	1,161,400
12	POREZ NA DOBIT	254,389	241,508
13	DOBITAK RAZDOBLJA	992,179	919,892

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

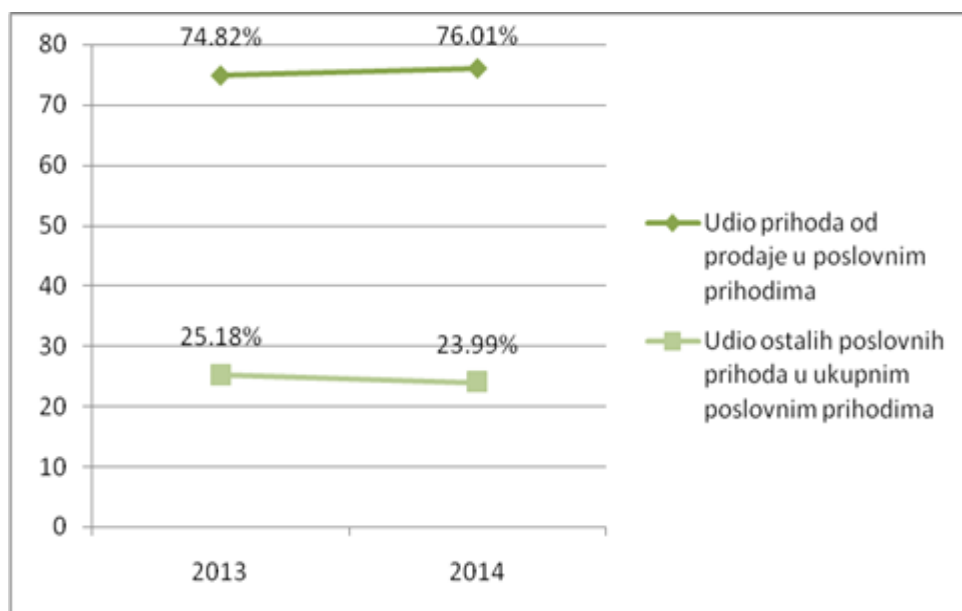
Iz skraćenog prikaza računa dobiti i gubitka poduzeća TAHO-ST vidljivo je kretanje različitih varijabli u promatranom razdoblju koje su u nastavku grafički prikazane i pojašnjene.

Grafikon 15: Kretanje poslovnih prihoda u promatranom razdoblju za poduzeće TAHO-ST d.o.o.

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

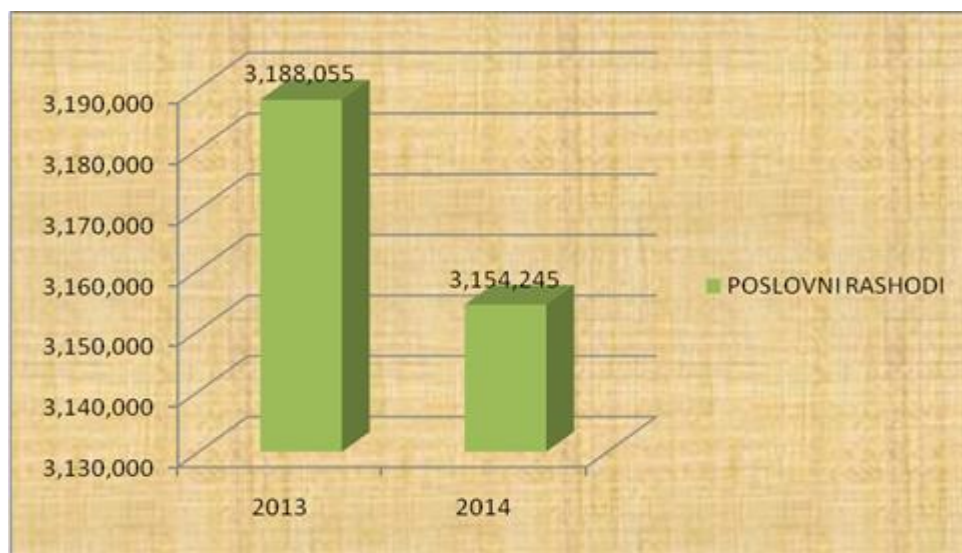
Iz prethodnog grafikona vidljivo je kretanje poslovnih prihoda. Isti su iznosili u 2013.g. 4.413.861 kn, a u 2014.g. zabilježen je blagi pad poslovnih prihoda kada su isti iznosili 4.297.953 kn.

Grafikon 16: Udio prihoda od prodaje i ostalih prihoda u ukupnim poslovnim prihodima

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

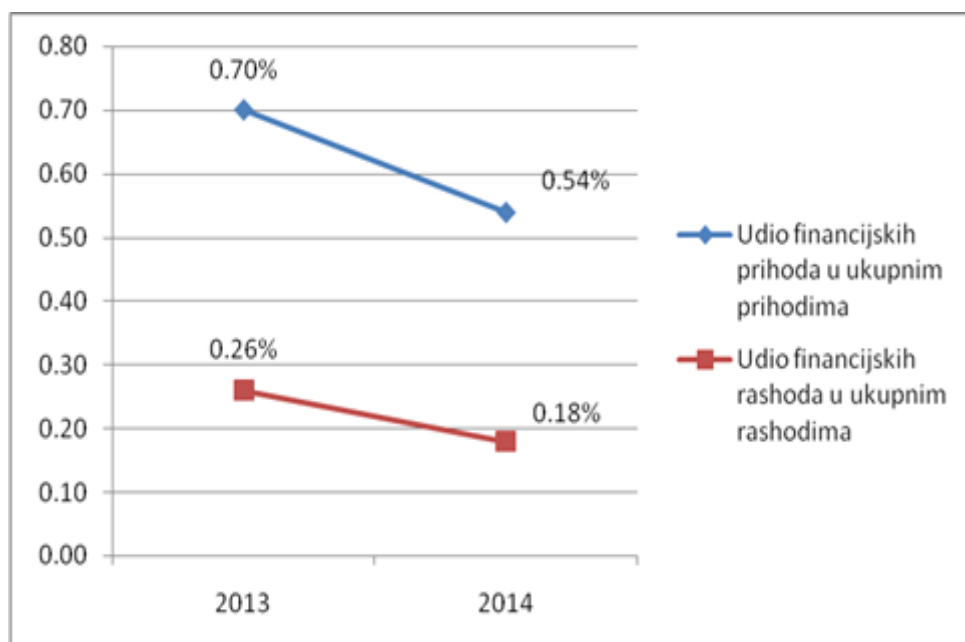
Udio prihoda od prodaje u 2013. iznosio je 74,82% ukupnih poslovnih prihoda, dok je u 2014. taj udio porastao na 76,01%. Što se tiče ostalih poslovnih prihoda, u 2013.g. oni su iznosili 25,18%, te se njihov postotak u 2014. smanjio na 23,99%.

Grafikon 17: Kretanje poslovnih rashoda u promatranom razdoblju za poduzeće TAHO-ST d.o.o.

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

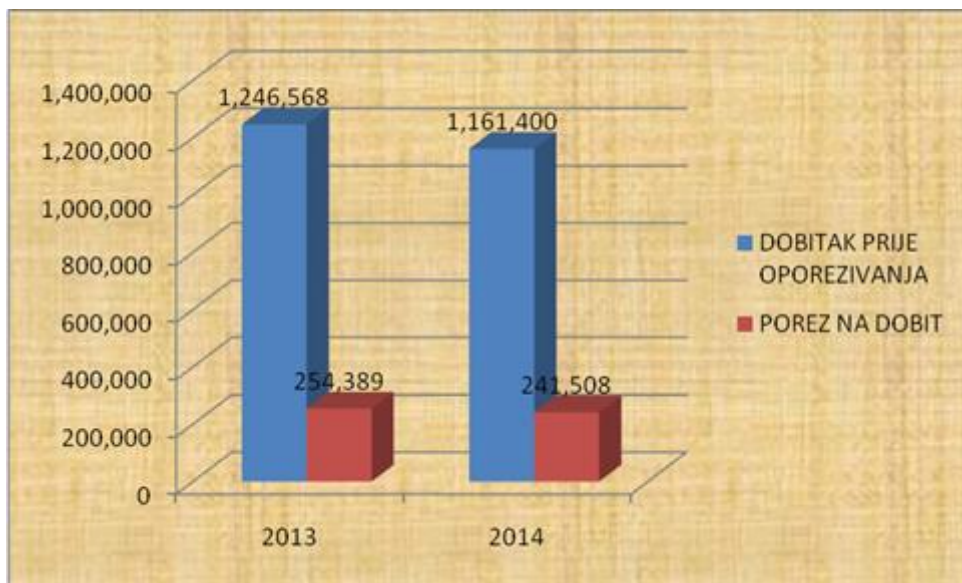
Što se tiče poslovnih rashoda, oni su u 2013.g. iznosili 3.188.055 kn, dok su u 2014. doživjeli blagi pad te su iznosili 3.154.245 kn.

Grafikon 18: Udio finansijskih prihoda i rashoda u ukupnim prihodima i rashodima

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Prethodni grafikon prikazuje udio finansijskih prihoda i rashoda u ukupnim prihodima i rashodima. Tako je 2013.g. udio finansijskih prihoda u ukupnim prihodima iznosio 0,70%, a 2014.g. iznosio je 0,54%. Udio finansijskih rashoda u ukupnim rashodima iznosio je 0,26% 2013.g., a 2014.g. iznosio je 0,18%.

Grafikon 19: Prikaz dobitka prije oporezivanja i poreza na dobit

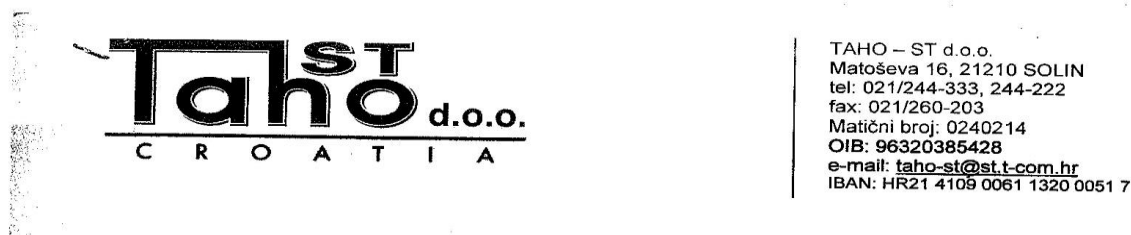
Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Prethodni grafikon prikazuje dobitak prije oporezivanja i porez na dobit. Tako je dobitak prije oporezivanja u 2013.g. iznosio 1.246.568 kn, dok je sljedeće godine nešto pao i iznosio je 1.161.400 kn. Porez na dobit u 2013. iznosio je 254.389 kn, a u 2014. 241.508 kn.

S obzirom na te pokazatelje može se zaključiti da je ostvaren dobitak razdoblja i to 2013.g. od 992.179 kn, a 2014.g. 919.892 kn.

4.4.3. Bilješke poduzeća TAHO-ST d.o.o.

Kako bi se dodatno pojasnile pozicije u temeljnim financijskim izvještajima u nastavku će se zorno prikazati računovodstvene politike i bilješke koje prezentira promatrano poduzeće.

RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 2014. GODINU

Financijski izvještaji poduzeća "TAHO-ST" d.o.o. za 2014. godinu sastavljeni su sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja. U odnosu na prethodno razdoblje nisu mijenjane značajne računovodstvene politike.

I – Značajne računovodstvene politike

Dugotrajna materijalna imovina obuhvaća sredstva koja društvo koristi u pružanju servisnih usluga, isporuci robe i u administrativne svrhe i čiji je procijenjeni korisni vijek upotrebe duži od godine dana. Početno knjiženje iskazuje se u bilanci po trošku nabave koji uz neto kupovnu cijenu obuhvaća sve ovisne troškove do stavljanja sredstva u upotrebu. Amortizacija dugotrajne materijalne imovine provodi se primjenom linearne metode obračuna u procijenjenom vijeku upotrebe svakog pojedinog sredstva u skladu sa HFI-om 6.

Zalihe se iskazuju po nabavnoj vrijednosti.

Potraživanja se iskazuju po nominalnoj vrijednosti. Smanjenje vrijednosti potraživanja provodi se spoznajom o nemogućnosti naplate dijela ili cijelog potraživanja od dužnika.

Obveze se priznaju kada je vjerojatno da će zbog podmirenja istih doći do odljeva resursa i kada se iznos namire može pouzdano izmjeriti.

Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza.

Rashodi nastaju kao posljedica smanjenja imovine ili povećanja obveza. Sučeljavaju se odnosnim prihodima koji proistječu iz istih transakcija.

II - Bilješke uz pojedine pozicije balance

Bilješka br. 1: Dugotrajna nematerijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna imovina sastoji se od računalnih programa potrebnih za vođenje računovodstva kao i za obavljanje servisnih usluga ovjere tahogača.

Bilješka br. 2: Dugotrajna materijalna imovina

Dugotrajna materijalna imovina sastoji se od zemljišta (koje se ne amortizira), poslovne zgrade i poslovnih prostora, transportnih sredstava, uređaja, opreme, kontrolnih i mjernih instrumenata, računalne opreme te uredskog namještaja i namještaja u servisnim radionicama. Obračun amortizacije provodi se linearnom metodom po godišnjim stopama utvrđenim za svako pojedino sredstvo i to do visine dopuštene Zakonom o porezu na dobit NN 177/2004.

Bilješka br. 3: Zalihe

Zalihe se sastoje najvećim dijelom od trgovačke robe u veleprodajnom skladištu i malim dijelom od rezervnih dijelova za servisne usluge. Zalihe trgovačke robe kao i rezervnih dijelova vode se po troškovima nabave koji obuhvaćaju kupovnu cijenu po obračunu dobavljača uvećanu za zavisne troškove nabave.

Slika 1: Primjer bilješki poduzeća TAHO-ST za 2014. godinu

Izvor: Interne informacije poduzeća TAHO-ST.

Bilješka br. 4: Kratkotrajna potraživanja

Kratkotrajna potraživanja odnose se najvećim dijelom na potraživanje od kupaca (99,3 %). Zbog opravdane sumnje u mogućnost naplate dijela potraživanja direktor poduzeća donio je odluku o vrijednosnom usklađenju dijela potraživanja od kupaca.

Manji dio potraživanja (od 0,70 %) odnosi se na potraživanje od banaka po kartičnom poslovanju.

Bilješka br. 5: Novac

Struktura novca je sljedeća:

- novac u banci na žiro računu 788.007,41 kn

Bilješka br. 6: Kapital i rezerve

Kapital obuhvaća pozicije:

- temeljni kapital 75.700,00 kn
- zadržana dobit iz prethodnih godina 5.668.701,37 kn
- dobit tekuće godine 919.891,19 kn

Tijekom 2014. nije bilo povećanja ni smanjenja temeljnog kapitala.

Sukladno Odluci Skupštine društva dobit za 2014. ostaje zadržana – neraspoređena.

Bilješka br. 7: Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze sastoje se od obveza prema dobavljačima (14 %), obveze za obračunatu, a neisplaćenu plaću za 12/2014 (16 %), obveze za poreze, doprinose, PDV i ostala davanja (70 %). Ostalo je vremensko razgraničenje plaćanja komunalnog doprinosa.

III – Bilješke uz pojedine pozicije računa dobiti i gubitka

Bilješka br. 8: Prihodi

Prihodi se najvećim dijelom odnose na prihode od prodaje proizvoda i usluga u zemlji, ukupno 3.266.868,57 kuna. Prihod od najma poslovnog prostora iznosi ukupno 751.400,00 kuna

Financijski prihodi odnose se na kamate na oročeni depozit i sredstva po viđenju na žiro računu. Ostali poslovni prihodi većim dijelom odnose se na naknadno naplaćeno ispravljeno potraživanja od kupaca.

Bilješka br. 9: Rashodi

Rashodi ostvareni obavljanjem djelatnosti društva imaju sljedeću strukturu:

- poslovni rashodi 3.154.245,37 kn
- financijski rashodi 5.585,16 kn

Poslovne rashode čine najvećim dijelom materijalni troškovi rezervnih dijelova, troškovi prodane robe, troškovi korištenja tuđih usluga, troškovi osoblja, kao i trošak amortizacije.

Financijski rashodi odnose se na zatezne kamate zbog zakašnjelih plaćanja.

U Solinu, 31.03.2015.

Bilješke sastavila Vesna Jurić

Zakonski predstavnik poduzeća:

Tanja Šalinović, mr.oec.

Tahost
d.o.o.
SOLIN, Matije Gupca 16

TAHO – ST d.o.o.

www.taho.hr

Slika 2: Primjer bilješki poduzeća TAHO-ST za 2014. godinu

Izvor: Interne informacije poduzeća TAHO-ST.

4.4.4. Dodatni podaci

Dodatni podaci su sadržani u godišnjem financijskom izvještaju poduzetnika i pojašnjavaju pojedine stavke iz bilance i računa dobiti i gubitka za statističke potrebe.

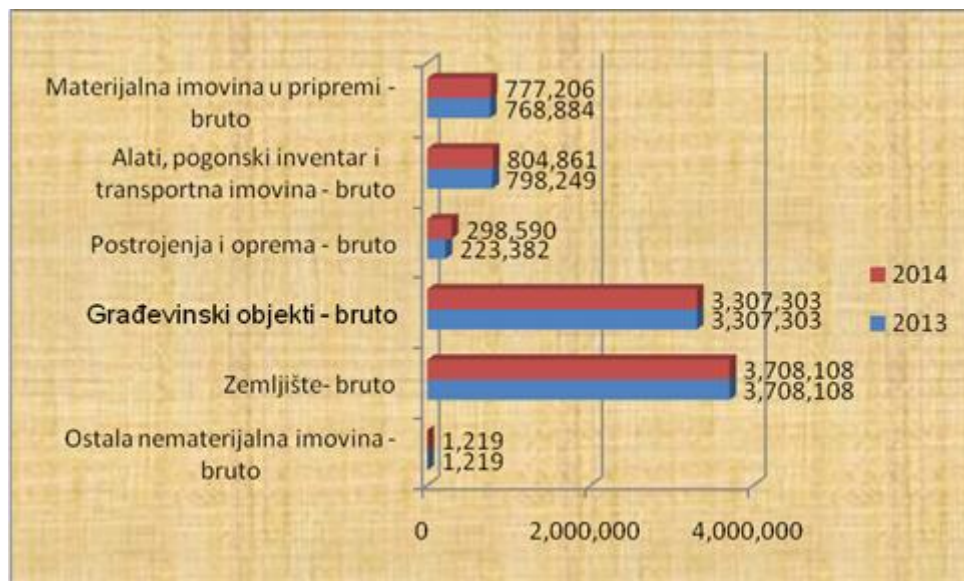
Tablica 12: Dodatni podaci

Pozicija	2013	2014
Ostala nematerijalna imovina - bruto	1,219	1,219
Zemljište- bruto	3,708,108	3,708,108
Građevinski objekti - bruto	3,307,303	3,307,303
Postrojenja i oprema - bruto	223,382	298,590
Alati, pogonski inventar i transportna imovina - bruto	798,249	804,861
Materijalna imovina u pripremi - bruto	768,884	777,206
Kontrolni zbroj	8,807,145	8,897,287
Softver - bruto	8,886	8,886
Nestambene zgrade - bruto	3,307,303	3,307,303
Nestambene zgrade - neto	7,254	3,297
Prijevozna sredstva - bruto	621,915	621,915
Kontrolni zbroj	3,945,358	3,941,401
Prihodi od prodaje roba i usluga	3,302,277	3,266,869
Prihodi od ostalih djelatnosti	720,000	751,400
Kontrolni zbroj	4,022,277	4,018,269
Prihodi od poslovnog najma nekretnina	720,000	751,400
Kontrolni zbroj	720,000	751,400
Prihodi od prodaje u zemlji	3,302,277	3,266,869
Kontrolni zbroj	3,302,277	3,266,869
Troškovi energije	85,869	72,685
Premije osiguranja (bruto)	13,258	12,897
Porezi koji ne ovise o dobitku i pristojbe	3,720	3,620
Nadoknade troškova, darovi i potpore zaposlenicim	45,700	41,126
Kontrolni zbroj	148,547	130,328
Prihodi od kamata	24,558	22,837
Kontrolni zbroj	24,558	22,837
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	768,884	771,206
Kontrolni zbroj	768,884	771,206
OSTALI PODACI		
Broj zaposlenih osoba	12	12
Broj plaćenih zaposlenika	12	12

Broj plaćenih zaposlenika koji rade nepuno radno vrijeme	1	1
Broj odrađenih sati plaćenih zaposlenika	22,582	25,648
Broj mogućih sati rada po plaćenom zaposleniku	2,088	2,088
Broj lokalnih jedinica	1	1

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

U nastavku će se grafički prikazati i pojasniti određene stavke iz dodatnih podataka.

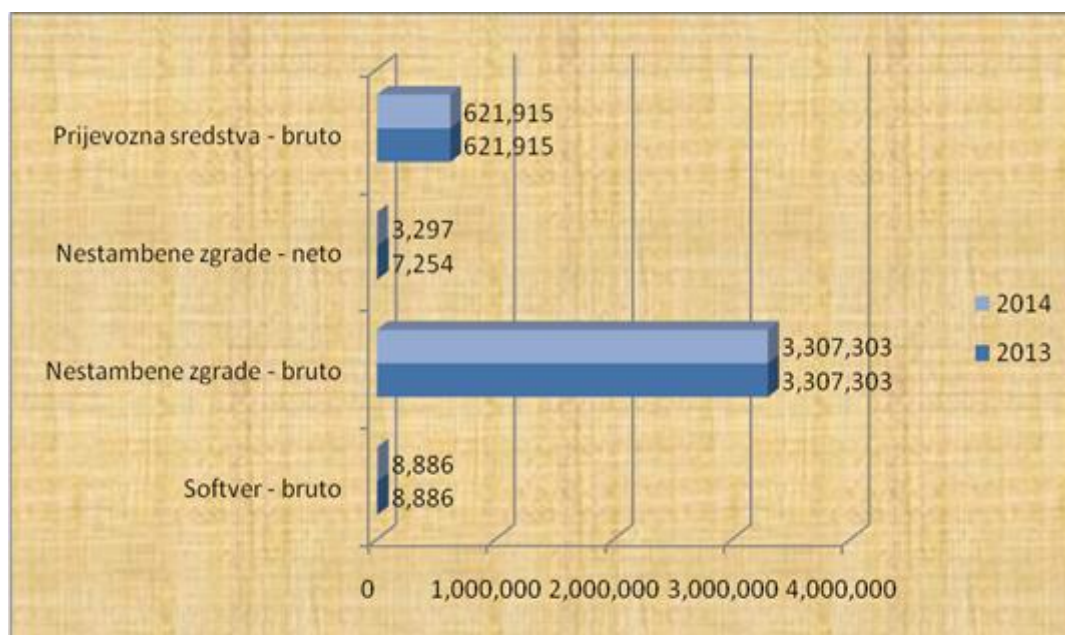
Grafikon 20: Dodatni podaci

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Iz prethodnog grafikona vidljivo je da je materijalna imovina u pripremi – bruto u 2013.g. iznosila 768.884 kn, dok je u 2014.g. blago porasla te je iznosila 777.206 kn. Vrijednost alata, pogonskog inventara i transportne imovine u 2013.g. iznosila je 798.249 kn, dok je u 2014.g. porasla na 804.861 kn.

Vrijednost postrojenja i opreme – bruto u 2013.g. iznosila je 223.382 kn, a u 2014.g. 298.590 kn. Vrijednost građevinskih objekata – bruto u 2013.g. iznosila je 3.307.303 kn kao i u 2014.g. Vrijednost zemljišta – bruto u 2013.g. iznosila je 3.708.108 kn kao i sljedeće godine.

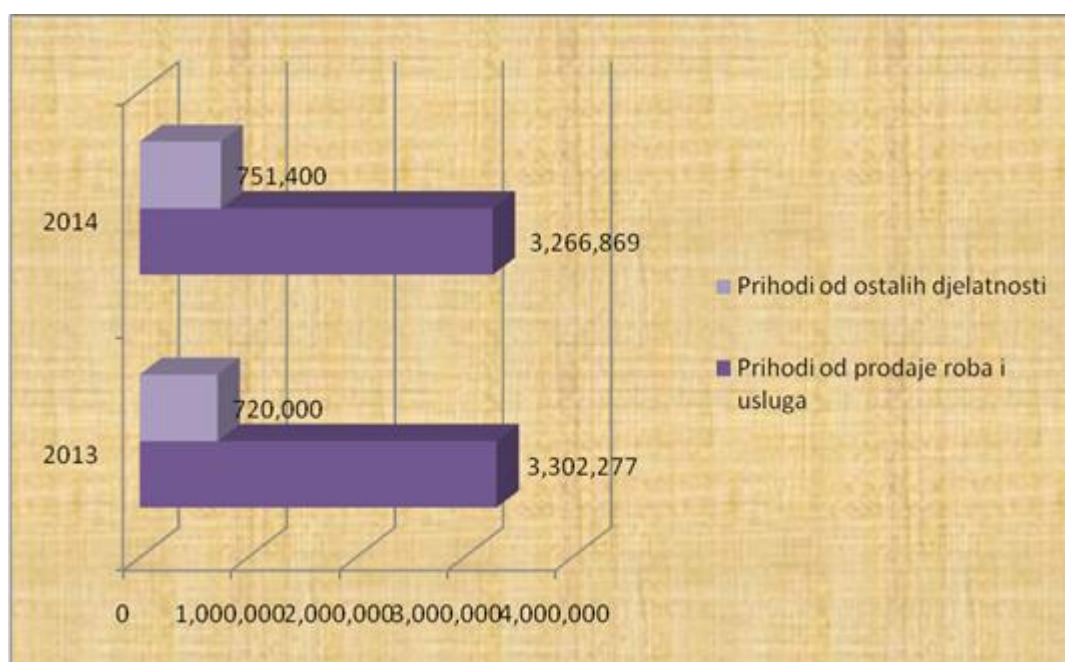
Ostala nematerijalna imovina iznosila je samo 1.219 kn obje promatrane godine.

Grafikon 21: Dodatni podaci

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

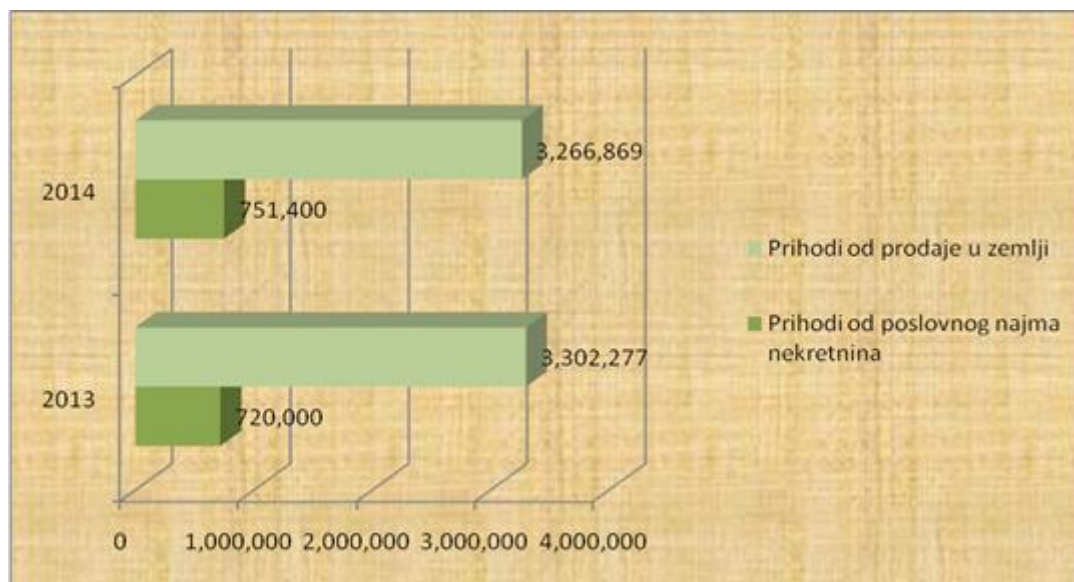
Vrijednost prijevoznih sredstava – bruto u obje promatrane godine iznosila je 621.915 kn. Nestambene zgrade - bruto su u promatranim godinama imale vrijednost od 3.307.303 kn. Softveri su također imali jednaku vrijednost u obje promatrane godine te je iznosila 8.886 kn. Nestambene zgrade u netu su imale vrijednost od 7.254 kn, a u 2014.g. 3.297 kn.

Grafikon 22: Struktura prihoda

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

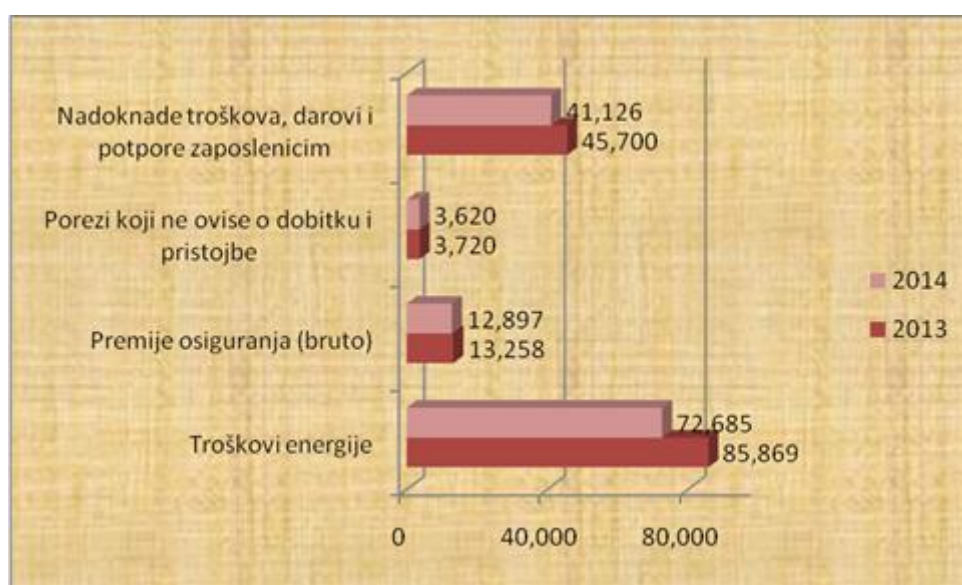
Iz prethodnog grafikona vidljivo je da su prihodi od prodaje roba i usluga u 2013.g. iznosili 3.302.277 kn, dok su u 2014.g. iznosili 3.266.869 kn. Također, prihodi od ostalih djelatnosti su u 2013.g. iznosili 720.000 kn, dok su u 2014.g. iznosili 751.400 kn.

Grafikon 23: Struktura prihoda

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

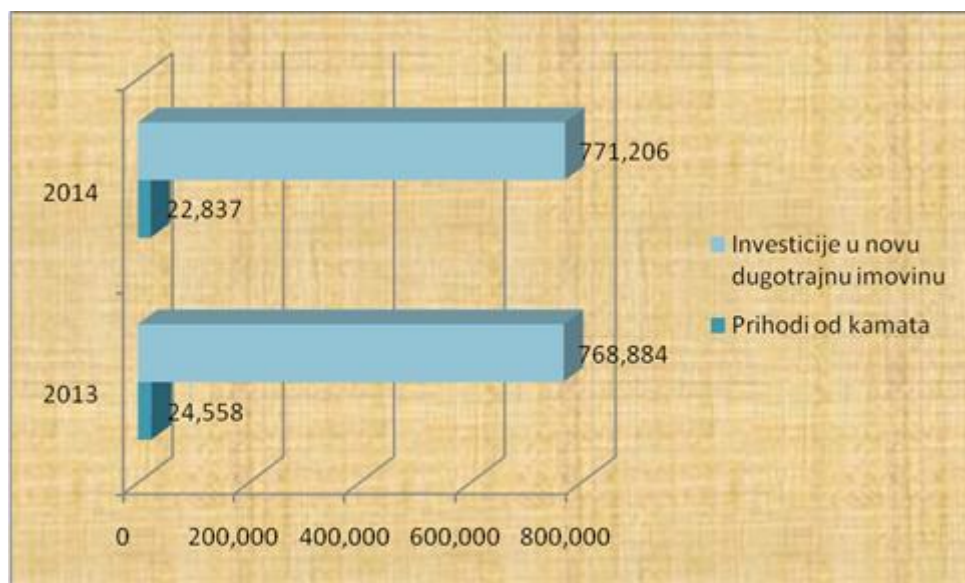
Prihodi od prodaje u zemlji su u 2013.g. iznosili 3.302.277 kn, a u 2014.g. 3.266.869. Prihodi od poslovnog najma nekretnina su u 2013.g. iznosili 720.000 kn, a u 2014.g. 751.400 kn.

Grafikon 24: Dodatni podaci

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

U prethodnoj tablici su između ostalog prikazani troškovi energije koji su u 2013.g. iznosili 85.869 kn, dok su u sljedećoj godini pali na 72.685 kn. Premije osiguranja (bruto) su u 2013.g. iznosile 13.258 kn, a u 2014.g. 12.897 kn. Porezi koji ne ovise o dobitku i pristojbe u 2013.g. iznosile su 3.720 kn, a u 2014.g. 3.620 kn. Naknade troškova, darovi i potpore zaposlenicima su u 2013.g. iznosili 45.700 kn, dok su sljedeće godine pale na 41.126 kn.

Grafikon 25: Dodatni podaci

Izvor: Izrada studenta prema internim informacijama poduzeća

Investicije u novu dugotrajnu imovinu su iznosile u 2013.g. 768.884 kn, a u 2014.g. 771.206 kn. Prihodi od kamata su u 2013.g. iznosili 24.558 kn, a u 2014.g. 22.837 kn.

4.4.5. Odluka o utvrđivanju godišnjeg financijskog izvještaja

Osim seta financijskih izvještaja poduzeće TAHO-ST objavljuje i ostale izvještaje, kao na primjer odluku o utvrđivanju godišnjeg financijskog izvještaja prikazanu u nastavku.

TAHO – ST d.o.o.
Matoševa 16, 21210 SOLIN
tel: 021/244-333, 244-222
fax: 021/260-203
Matični broj: 0240214
OIB: 96320385428
e-mail: taho-st@st-t-com.hr
IBAN: HR21 4109 0061 1320 0051 7

ODLUKA O UTVRĐIVANJU GODIŠNJEG FINANCIJSKOG IZVJEŠTAJA

Vlasnici poduzeća "TAHO-ST" d.o.o. donose **ODLUKU** o utvrđivanju godišnjeg financijskog izvještaja za 2014. godinu i to:

- RAČUN DOBITI I GUBITKA sa slijedećim podacima:

- RAČUN DOBITI I GUBITKA sa slijedećim podacima:

Ukupni prihodi	4.321.230,00 kn
Ukupni rashodi	3.159.830,00 kn
Dobitak prije oporezivanja	1.161.400,00 kn
Porez na dobit	241.508,00 kn
Dobitak nakon oporezivanja	919.892,00 kn

- BILANCU STANJA sa ukupnim zbrojem Aktive i Pasive 7.158.219,00 kn

- BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

U Solinu, 30.03.2015.

Zakonski predstavnik poduzeća:

Tanja Šalinović, mr.oec.

TAHO – ST d.o.o.

www.taho.hr

Slika 3: Primjer odluke o utvrđivanju GFI poduzeća TAHO-ST d.o.o.

Izvor: Interne informacije poduzeća TAHO-ST

4.4.6. Odluka o raspodjeli dobiti

Odluku o raspodjeli dobiti ili pokriću gubitka donose članovi društva na skupštini poduzeća. U nastavku slijedi jedna takva odluka.

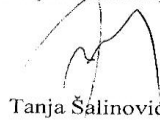
TAHO – ST d.o.o.
Matoševa 16, 21210 SOLIN
tel: 021/244-333, 244-222
fax: 021/260-203
Matični broj: 0240214
OIB: 96320385428
e-mail: taho-st@st.t-com.hr
IBAN: HR21 4109 0061 1320 0051 7

Na sjednici Skupštine poduzeća "TAHO-ST" d.o.o. održanoj dana 30.03.2015. godine vlasnici: Zdenka Buljubašić, Tanja Šalinović i Mislav Buljubašić donose jednoglasnu

ODLUKU O RASPODJELI DOBITI

da dobit za 2014. godinu u iznosu od 919.891,19 kuna ostane zadržana (neraspoređena).

Zakonski predstavnik poduzeća:

Tanja Šalinović, mr.oec.

TAHO – ST d.o.o.

www.taho.hr

Slika 4: Primjer odluke o raspodjeli dobiti poduzeća TAHO-ST d.o.o.

Izvor: Interne informacije poduzeća TAHO-ST

5. ZAKLJUČAK

Kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj prepoznato je malo poduzetništvo kao glavni pokretač gospodarstva te snažan izvor ekonomskog rasta. Dokaz tome su državni poticaji za razvoj malog i srednjeg poduzetništva te gotovo nepresušna sredstva iz EU fondova. Ono također utječe na društveno-socijalni status samih građana u smislu boljeg standarda i njihovih potencijala. Da bi se poduzetništvo u Republici Hrvatskoj što brže razvijalo, potrebne su određene pravne, financijske, obrazovne i ostale pretpostavke. Prema već navedenom na subjekte malog gospodarstva u Republici Hrvatskoj otpada 99,4% ukupnih poduzeća.

Prije svega, da bi se odlučili na ulaganje u određeno poduzeće bitno je istražiti financijsku poziciju poduzeća. Financijski izvještaji su ti koji daju odgovore široj skupini internih i eksternih korisnika. Jedan od važnijih internih korisnika kao što je management upravo na temelju financijskih izvještaja dobiva informaciju o ostvarenom financijskom uspjehu i sukladno tome donosi odluke u poslovnom svijetu. S druge, pak strane ulagači ili investitori, da bi opravdali uloženi rizik i donijeli odluku da li se upuštati u poslovni pothvat ili ne, potrebne su im što kvalitetnije informacije o poslovanju poduzeća.

Prema Zakonu o računovodstvu, mali poduzetnici su obvezni sastavljati sljedeća tri financijska izvještaja: bilanca, račun dobiti i gubitka te bilješke.

Temeljem analize bilance promatranog poduzeća, može se zaključiti smanjenje akitve i pasive u tekućoj godini u odnosu na prethodnu. U aktivi je došlo do promjena na stavkama dugotrajne i kratkotrajne imovine, odnosno, do njihova smanjenja. U pasivi je također došlo do pada kratkoročnih obveza, dok su se po drastičnom padu istaknule dugoročne obveze, a kapital i rezerve su neznatno prorasle.

Iz prikazanog računa dobiti i gubitka vidi se smanjenje nositelja prihoda (poslovni prihodi) u 2014. g. u odnosu na 2013. g. Njihovo smanjenje prate i financijski prihodi dok izvanredni prihodi nisu zabilježeni. Što se tiče poslovnih rashoda, oni jednako tako bilježe pad u odnosu na prethodnu godinu zajedno sa financijskim rashodima.

Slijedom navedenih promjena, poduzeće TAHO-ST d.o.o. završilo je poslovnu godinu sa pozitivnim rezultatom no ipak manjim u odnosu na prošlu.

LITERATURA:

Knjige:

1. Buble, M., Kružić, D., (2006): Poduzetništvo, Rrif, Zagreb
2. Kuvačić, N., et al. (2002): Poduzetnička biblija, Ekonomski fakultet Split, Split
3. Van Horne, J. C., Wachowicz Jr, J. M., (2014): Osnove financijskog menadžmenta, MATE, Zagreb
4. Vidučić, LJ., (2012): Mala i srednja poduzeća, Ekonomski fakultet Split, Split
5. Vujević, I., (2009): Analiza financijskih izvještaja, Ekonomski fakultet Split, Split
6. Žager, K., Mamić- Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

Pravilnik/Zakon:

7. Narodne novine, (2007): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 109
8. Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78.
9. Narodne novine, (2013): Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva, Narodne novine d.d., Zagreb br. 29/02, 63/07, 53/12, 56/13.

Časopisi:

10. Jurić, Đ., (2006): Sastavljanje računa dobiti i gubitka i bilance malih poduzetnika, RRiF, br.2/2006, Zagreb
11. Rajsman, M., Petričević, N., Marjanović, V., (2013): Razvoj malog gospodarstva u RH, Ekonomski vjesnik, BR.1/2013
12. Ramljak, B., Žager, K., (2013): Stanje i razvoj financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća u RH i EU, RiF, Zagreb, Stručni članak UDK 657.2
13. Ramljak, B., (2012); Računovodstveno-financijske informacije, Specifičnosti računovodstva u malim poduzećima, Ekonomski fakultet Split, Split

Nastavni materijali:

14. Bartulović, M., (2013): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja, Sveučilište u Splitu, Odjel za stručne studije- odsjek za računovodstvo i financije, Split

Izvori sa interneta:

15. Ciljevi financijskih izvještaja, (Internet), Raspoloživo na: http://ef.sve-mo.ba/arhiva/materijal/3_SS/opa/prez1.pdf, (01.10.2015).
16. Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i vijeća, (Internet), Raspoloživo na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=HR>, (31.10.2015).
17. Fina, Fina gospodarske vijesti, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=1760>, (20.09.2015).
18. HSFI, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.osfi.hr/Default.aspx?sid=152>, (31.10.2015).
19. Podjela dobiti i pokriće gubitka, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.poslovni-info.eu/sadrzaj/financije/podjela-dobiti-i-pokrice-gubitka/>, (01.10.2015).
20. Tahoe-st, (Internet), Raspoloživo na: <http://www.taho.hr/>, (01.09.2015).

POPIS TABLICA

Tablica 1: Klasifikacija veličine poduzeća prema ZOR-u.	5
Tablica 2: Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Hrvatske u 2014. godini po veličini poduzetnika.	10
Tablica 3: Klasifikacija poduzeća prema Europskoj direktivi 2013/34/EU.....	11
Tablica 4: Dobit/gubitak razdoblja poduzetnika promatrano prema kriteriju veličine prema EU direktivama.....	12
Tablica 5: Struktura zaposlenih u malim i srednjim poduzećima od 2010. do 2014. godine. .	14
Tablica 6: Struktura Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja	16
Tablica 7: Podaci o poduzeću.....	23
Tablica 8: Skraćena prijava PDV-a za razdoblje od 01/01/2014 do 31/12/2014	25
Tablica 9: Skraćena prijava poreza na dobit za razdoblje od 01/01/2014 do 31/12/2014	27
Tablica 10: Skraćeni prikaz bilance poduzeća TAHO-ST d.o.o.	30
Tablica 11: Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća TAHO-ST d.o.o.	37
Tablica 12: Dodatni podaci	44

POPIS GRAFOVA

Grafikon 1: Izabrani pokazatelji poslovanja poduzetnika Hrvatske prema veličini poduzetnika u 2014. g.....	13
Grafikon 2: Udio pojedinih stavki u oporezivim transakcijama – ukupno	26
Grafikon 3: Udio pojedinih stavki u obračunatom pretporezu – ukupno.....	26
Grafikon 4: Struktura ukupnih povećanja dobiti/smanjenja gubitka	28
Grafikon 5: Porezna obveza nakon odbitka olakšica, poticaja.....	29
Grafikon 6: Kretanje kunske vrijednosti imovine TAHO-ST d.o.o. u promatranom razdoblju	32
Grafikon 7: Udio pojedinih stavki u ukupnoj kratkotrajnoj imovini	32
Grafikon 8: Udio materijalne i nematerijalne imovine u dugotrajnoj imovini.....	33
Grafikon 9: Ukupna aktiva poduzeća TAHO-ST d.o.o.....	34
Grafikon 10: Kretanje kunske vrijednosti obveza TAHO-ST d.o.o. u promatranom razdoblju	34

Grafikon 11: Udio pojedinih stavki u kapitalu i rezervama	35
Grafikon 12: Udio pojedinih stavki u kratkoročnim obvezama	35
Grafikon 13: Struktura ukupne pasive	36
Grafikon 14: Ukupna pasiva	37
Grafikon 15: Kretanje poslovnih prihoda u promatranom razdoblju za poduzeće TAHO-ST d.o.o.	38
Grafikon 16: Udio prihoda od prodaje i ostalih prihoda u ukupnim poslovnim prihodima.....	39
Grafikon 17: Kretanje poslovnih rashoda u promatranom razdoblju za poduzeće TAHO-ST d.o.o.	39
Grafikon 18: Udio financijskih prihoda i rashoda u ukupnim prihodima i rashodima	40
Grafikon 19: Prikaz dobitka prije oporezivanja i poreza na dobit	41
Grafikon 20: Dodatni podaci	45
Grafikon 21: Dodatni podaci	46
Grafikon 22: Struktura prihoda	46
Grafikon 23: Struktura prihoda	47
Grafikon 24: Dodatni podaci	47
Grafikon 25: Dodatni podaci	48

POPIS SLIKA

Slika 1: Primjer bilješki poduzeća TAHO-ST za 2014. godinu	42
Slika 2: Primjer bilješki poduzeća TAHO-ST za 2014. godinu	43
Slika 3: Primjer odluke o utvrđivanju GFI poduzeća TAHO-ST d.o.o.....	49
Slika 4: Primjer odluke o raspodjeli dobiti poduzeća TAHO-ST d.o.o.	50

SAŽETAK

Tema ovog rada je proces sastavljanja i objavljivanja financijskih izvještaja kod malih poduzetnika. Na tom putu obrađeno je malo poduzetništvo, njegova obilježja i značaj u Republici Hrvatskoj. Objašnjeni su temeljni financijski izvještaji koje moraju sastavljati mali poduzetnici. Također, naglašena je važnost sastavljanja financijskih izvještaja i uloga njihovih korisnika. U praktičnom dijelu analizirano je poslovanje poduzeća TAHO-ST d.o.o. te utvrđen financijski rezultat za 2014. godinu.

KLJUČNE RIJEČI: Malo poduzetništvo, Financijski izvještaji, TAHO-ST d.o.o.

SUMMARY

The theme of this work is the process of drawing up and publication of financial statements for small businesses. On this path processed a small enterprise, its characteristics and importance in Croatia. It explains the basic financial reports that must compose small businesses. In addition, they stressed the importance of the financial statements and the role of their users. In the practical part analyzed the company's business TAHO-ST Ltd. and established financial result for 2014.

KEYWORDS: Small Business, Financial Statements, TAHO-ST Ltd.